

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ»

Καταπολέμηση Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες
(AML) βάσει του Κυπριακού Δικαίου

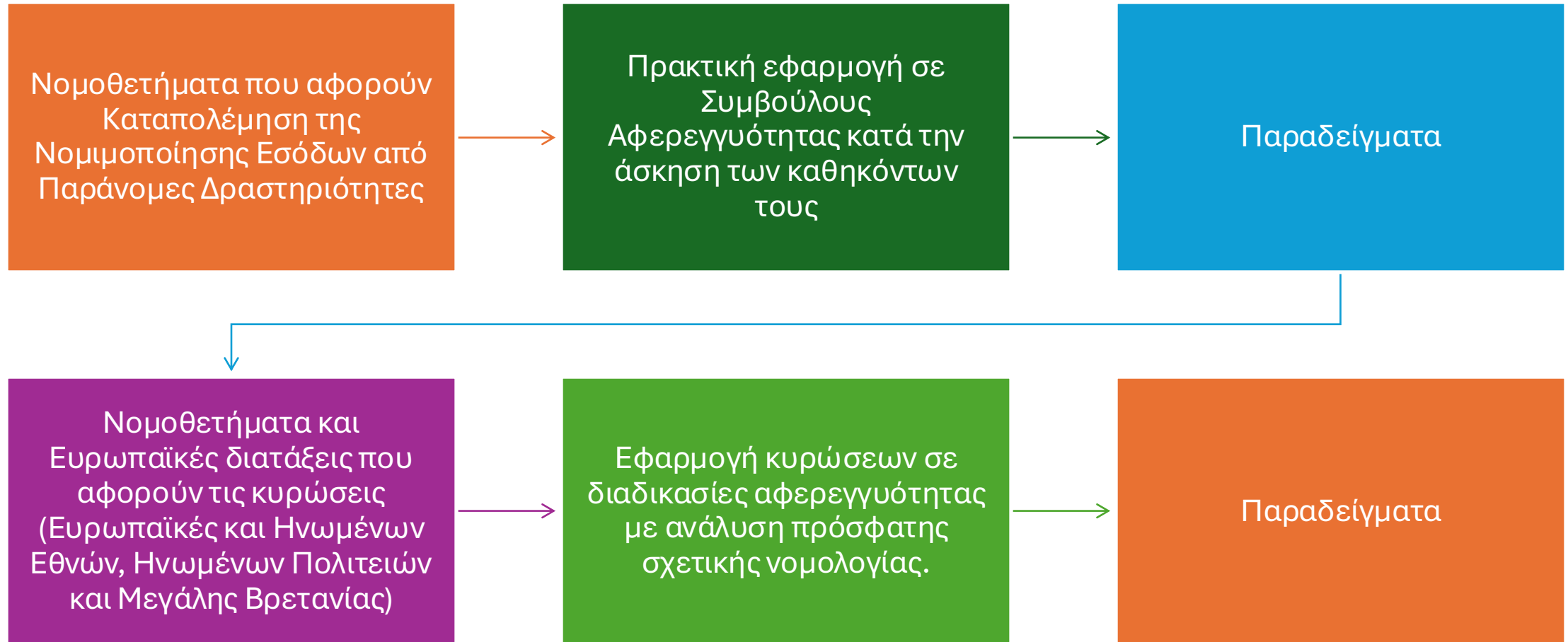
Σοφία Νεάρχου

Δικηγόρος

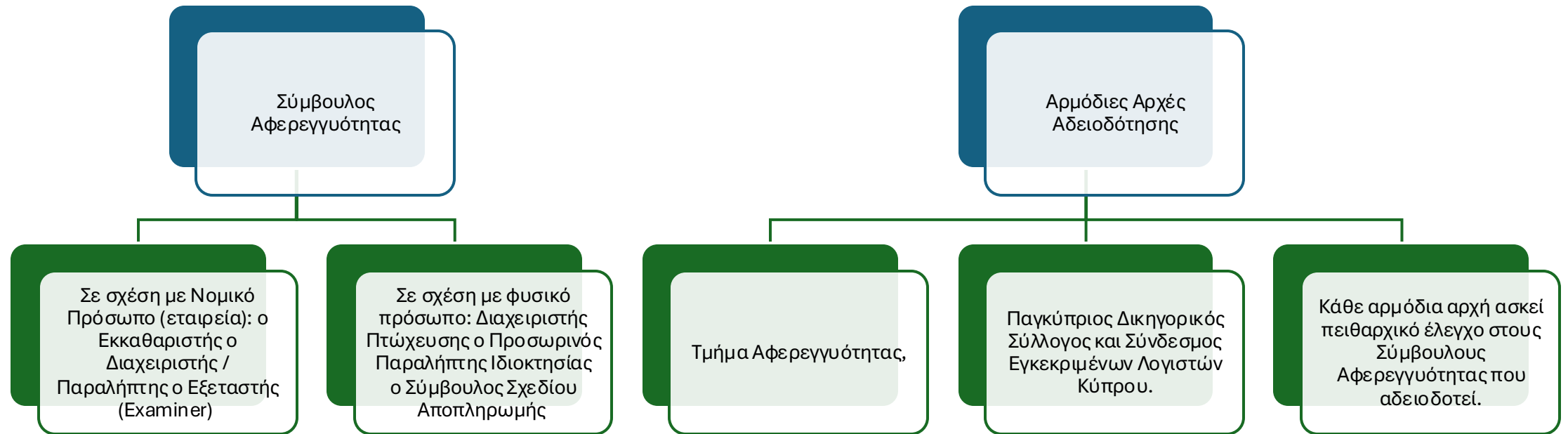
25 Ιουνίου 2025

Ενότητα Β

Περιεχόμενα

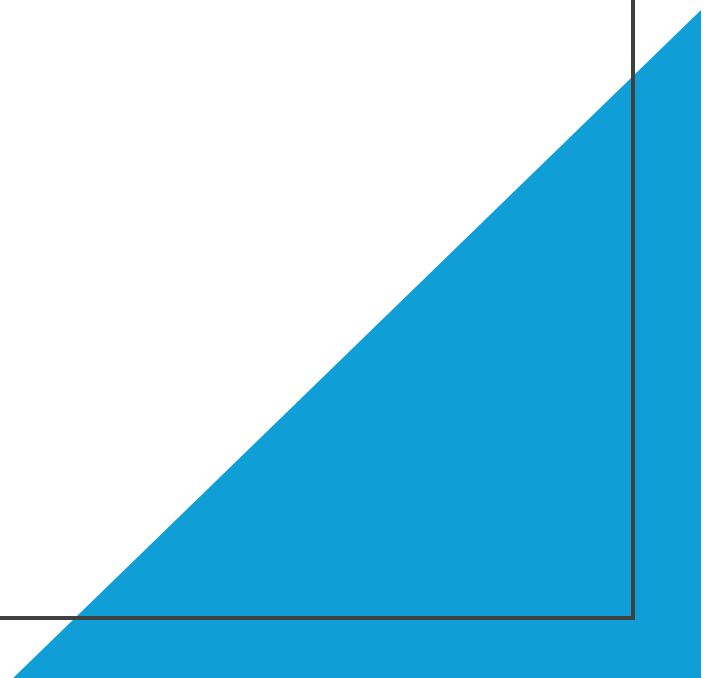

Εισαγωγή

Σύμβουλοι Αφιερεγγυότητας και AML

Μέρος Ι

Τί είναι το Ξέπλυμα Χρημάτων;

- Το **ξέπλυμα χρημάτων** είναι η διαδικασία μέσω της οποίας "βρώμικο" ή παράνομα αποκτηθέν χρήμα μετατρέπεται σε "καθαρό", ώστε να μπορεί να ενσωματωθεί νόμιμα στην οικονομία.

Κλασική Θεωρία – Τα 3 Στάδια

1. Τοποθέτηση (Placement)

➤ Εισαγωγή των παράνομων χρημάτων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (π.χ. καταθέσεις, αγορά περιουσιακών στοιχείων).

2. Στρωματοποίηση (Layering)

➤ Δημιουργία περίπλοκων συναλλαγών για να καλυφθεί η προέλευση (π.χ. μεταφορές μέσω offshore εταιρειών, αγορά έργων τέχνης).

3. Ενσωμάτωση (Integration)

➤ Τα χρήματα επανεισάγονται στην οικονομία ως "νόμιμα" (π.χ. αγορά ακινήτων, επιχειρήσεων, επενδύσεις).

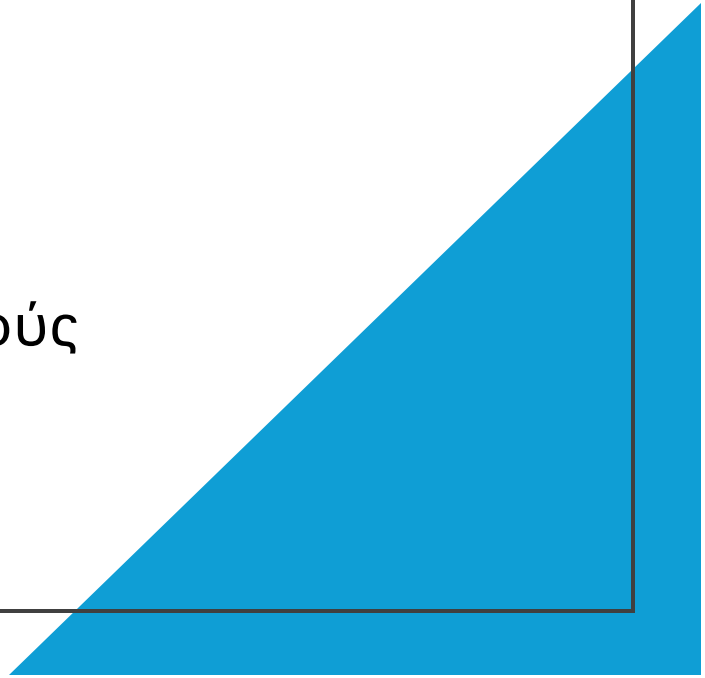
Μια Πιο Ρεαλιστική Προσέγγιση

- **◆ Τα στάδια δεν είναι πάντα διακριτά** – Συχνά επικαλύπτονται ή συμβαίνουν ταυτόχρονα.
 - **◆ Προσαρμογή στις τεχνολογικές εξελίξεις** – Κρυπτονομίσματα, ψηφιακές πλατφόρμες και εικονικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο.
 - **◆ Κατάχρηση σύνθετων εταιρικών δομών** – Π.χ. εταιρείες-κέλυφος, εικονικά τιμολόγια.
 - **◆ Χρήση "νόμιμων" δραστηριοτήτων ως βιτρίνα** – Π.χ. εστιατόρια, καζίνο, εταιρείες εξαγωγών/εισαγωγών.
 - **◆ Διασυνοριακή διάσταση** – Συχνά περιλαμβάνει περισσότερες από μία χώρες για να καταστεί δυσκολότερος ο εντοπισμός.
-

Γιατί είναι Σημαντικό;

Το ξέπλυμα χρημάτων:

- Υπονομεύει τη διαφάνεια και τη σταθερότητα της οικονομίας.
- Ενισχύει το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά.
- Αποδυναμώνει τη δημόσια εμπιστοσύνη στους θεσμούς

Παραδείγματα:

υπόγειες τραπεζικές υπηρεσίες
(δίκτυα που λαμβάνουν χρήματα για να τα καταβάλουν σε τρίτους εκτός του πλαισίου της ρυθμιστικής εποπτείας)

λαθρεμπόριο ρευστού χρήματος

παρένθετα πρόσωπα (money mules)
(άτομα που προσλαμβάνονται για τη μεταφορά παράνομων κεφαλαίων μεταξύ λογαριασμών)

κατάχρηση νόμιμων επιχειρηματικών δομών

ξέπλυμα χρήματος μέσω προϊόντων υψηλής αξίας

κατάχρηση κρυπτονομισμάτων
(1.5 δισ. €: εκτίμηση συναλλαγών σε κρυπτονομίσματα σε αγορές του dark web)

«Ξέπλυμα» στην πράξη

Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος είναι η διαδικασία μετατροπής παράνομων εσόδων σε νόμιμα χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία.

Στην πράξη, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες ενέργειες και τεχνικές για την απόκρυψη της προέλευσης των χρημάτων. Εδώ είναι μια περιγραφή των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες:

- 1. Μετατροπή, μεταβίβαση ή μετακίνηση περιουσίας****Απόκτηση, κατοχή ή χρήση περιουσίας:**
- 2. Απόκρυψη ή συγκαλύψη πληροφοριών:**
- 3. Βοήθεια σε άλλους:**
- 4. Συμμετοχή και συνεργασία:**
- 5. Αποκάλυψη πληροφοριών (tipping-off):**
6. Οι ποινές για τα αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων περιλαμβάνουν φυλάκιση έως 14 ετών ή/και χρηματικό πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις €500.000, όπου ένα πρόσωπο «γνωρίζει» τη διάπραξη αδικήματος νομιμοποίησης εσόδων, και φυλάκιση έως 5 ετών ή/και χρηματικό πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις €50.000, όπου ένα πρόσωπο «όφειλε να γνωρίζει» 3.

Αρμόδιες Εποπτικές Αρχές στην Κύπρο

(βάσει Νόμου 188(I)/2007)

Οι εποπτικές αρχές είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή του νόμου από τις υπόχρεες οντότητες και περιλαμβάνουν:

1. Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ)

➤ Εποπτεύει τις τράπεζες, τα ιδρύματα πληρωμών & ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος.

2. Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (CySEC)

➤ Εποπτεύει τις επενδυτικές εταιρείες, οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, και παρόχους υπηρεσιών κρυπτονομισμάτων (CASPs).

3. Έφορος Εταιρειών & Επίσημος Παραλήπτης (Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας)

➤ Εποπτεύει παρόχους διοικητικών υπηρεσιών (Administrative Service Providers - ASPs), κυρίως ελεγκτικές/νομικές εταιρείες.

4. Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος (ΠΔΣ)

➤ Εποπτεύει δικηγόρους και νομικές εταιρείες που προσφέρουν σχετικές υπηρεσίες.

5. Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ / ICPAC)

➤ Εποπτεύει λογιστές και ελεγκτικά γραφεία.

Υπόχρεες Οντότητες (Obligated Entities)

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 188(I)/2007, υπόχρεες οντότητες είναι:

- Πιστωτικά και Χρηματοδοτικά Ιδρύματα
- Λογιστές, Ελεγκτές και Φοροτεχνικοί
- Δικηγόροι και Νομικές Εταιρείες
- Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών (ASPs)
- Μεσίτες Ακινήτων
- Καζίνο και Πάροχοι Τυχερών Παιγνίων
- Έμποροι αγαθών υψηλής αξίας (όταν συναλλαγές > €10.000)
- Πάροχοι Υπηρεσιών Ψηφιακών Περιουσιακών Στοιχείων (CASPs)
- Διαχειριστές κεφαλαίων και ΕΠΕΥ

Ρόλος των Εποπτικών Αρχών

Έκδοση οδηγιών και
κατευθυντήριων γραμμών.

Έλεγχοι συμμόρφωσης και
επιβολή διοικητικών
κυρώσεων.

Διαβίβαση υποθέσεων στη
ΜΟΚΑΣ (Μονάδα
Καταπολέμησης
Αδικημάτων Συγκάλυψης)
όπου χρειάζεται.

Κύρια Νομοθεσία AML

- Ο περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμος - 188(I)/2007
- Υπόχρεες οντότητες
 - Άρθρο 2^Α
 - Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα πρόσωπα:
 - [...] γ) οποιοδήποτε από τα ακόλουθα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά την άσκηση των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων:
 - (i) **ελεγκτής, εξωτερικός λογιστής, φορολογικός σύμβουλος, και κάθε άλλο πρόσωπο το οποίο δεσμεύεται να παρέχει, είτε άμεσα είτε μέσω άλλων προσώπων με τα οποία το εν λόγω πρόσωπο συνδέεται, υλική βοήθεια, συνδρομή ή συμβουλές σχετικά με φορολογικά θέματα, ως κύρια επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα·[...]**

Οδηγίες ΠΔΣ (Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος)

Σκοπός:

Ο ΠΔΣ εκδίδει οδηγίες για να διασφαλίσει ότι οι δικηγόροι και νομικές εταιρείες εφαρμόζουν τις υποχρεώσεις του Ν. 188(I)/2007, όταν ασκούν "σχετικές δραστηριότητες", όπως:

- Σύσταση εταιρειών για λογαριασμό πελατών
- Διοίκηση εταιρειών/καταπιστευμάτων
- Διαχείριση χρημάτων, ακινήτων ή περιουσιακών στοιχείων πελατών

Οδηγίες ΠΔΣ (Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος)

Κύριες Υποχρεώσεις:

1. Δέουσα Επιμέλεια Πελάτη (CDD)

- Ταυτοποίηση πελάτη & πραγματικού δικαιούχου (UBO)
- Κατανόηση του επιχειρηματικού προφίλ

2. Διατήρηση Αρχείων

- Τουλάχιστον 5 έτη μετά τη λήξη της σχέσης

3. Παρακολούθηση Συναλλαγών

- Συνεχής αξιολόγηση κινδύνου και αναφορά ύποπτων συναλλαγών

4. Υποβολή Αναφορών στη ΜΟΚΑΣ

- Όταν υπάρχουν εύλογες υποψίες για ξέπλυμα

5. Εκπαίδευση Προσωπικού

- Συχνή επιμόρφωση και ενημέρωση

Οδηγίες ΣΕΛΚ (Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου)

Σκοπός:

- Ο ΣΕΛΚ ρυθμίζει και εποπτεύει τους λογιστές και ελεγκτές, διασφαλίζοντας την εφαρμογή του Νόμου και των σχετικών οδηγιών.
-

Οδηγίες ΣΕΛΚ (Σύνδεσμος Εγκριμένων Λογιστών Κύπρου)

Κύριες Υποχρεώσεις:

1. Πολιτική Συμμόρφωσης AML

- Εσωτερικές διαδικασίες και καθορισμός Λειτουργού Συμμόρφωσης (MLCO)

2. Εκτίμηση Κινδύνου Πελάτη

- Ανάλυση βάσει γεωγραφικής περιοχής, δραστηριότητας, μεθόδων πληρωμής

3. Δέουσα Επιμέλεια (CDD/KYC)

- Ενισχυμένη επιμέλεια για υψηλού κινδύνου πελάτες (π.χ. PEPs)

4. Εσωτερικός Έλεγχος και Αναφορές

- Συχνές αξιολογήσεις συμμόρφωσης και υποβολή ύποπτων δραστηριοτήτων στη ΜΟΚΑΣ

5. Εκπαίδευση και Καθοδήγηση

- Συνεχή σεμινάρια, ενημερώσεις και οδηγίες στα μέλη

Κοινός Στόχος ΠΔΣ & ΣΕΛΚ

- ✓ Πρόληψη της κατάχρησης των επαγγελματιών ως «πυλώνες» για ξέπλυμα
 - ✓ Ενίσχυση της διαφάνειας & αξιοπιστίας του χρηματοοικονομικού συστήματος
 - ✓ Εναρμόνιση με τις Οδηγίες της ΕΕ και τις συστάσεις της FATF
-

Αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων, κυρώσεις και υπερασπίσεις

Ο Νόμος σκιαγραφεί τα αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων για κάθε πρόσωπο το οποίο ενώ

(α) γνωρίζει ή

(β) όφειλε να γνωρίζει

*ότι οποιασδήποτε μορφής
περιουσία αποτελεί έσοδο από
παράνομες δραστηριότητες, και
προβαίνει σε οποιασδήποτε από
τις πιο κάτω ενέργειες:*

Αδικήματα Νομιμοποίησης Εσόδων (Άρθρο 4, Ν. 188(I)/2007)

Ένα πρόσωπο διαπράττει αδίκημα εάν εν γνώσει του:

- 1.Μετατρέπει ή μεταφέρει** περιουσία, με σκοπό την απόκρυψη της παράνομης προέλευσης.
 - 2.Αποκρύπτει ή καλύπτει** την αληθινή φύση, προέλευση, θέση, διάθεση ή κυριότητα της περιουσίας.
 - 3.Αποκτά, κατέχει ή χρησιμοποιεί** περιουσία ενώ γνωρίζει ότι προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα.
 - 4.Διευκολύνει ή συμμετέχει** σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω πράξεις.
-

Αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων, κυρώσεις και υπερασπίσεις

- Μετατρέπει, μεταβιβάζει, ή μετακινεί τέτοια περιουσία.
- Αποκτά, κατέχει ή χρησιμοποιεί τέτοια περιουσία.
- Αποκρύπτει ή συγκαλύπτει σχετικές πληροφορίες σε σχέση με τέτοια περιουσία
- Βοηθά άλλο πρόσωπο να μετατρέψει ή να μεταβιβάσει ή να απομακρύνει την εν λόγω περιουσία ή να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του
- Συμμετέχει, συμπράττει, συνεργάζεται, συνωμοτεί για να διαπραχθεί, ή αποπειράται να διαπράξει και παρέχει συνδρομή και βοήθεια, καθοδήγηση ή συμβουλή στη διάπραξη οποιωνδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται πιο πάνω.
- Παρέχει πληροφορίες σχετικά με έρευνες που γίνονται για νομιμοποίηση εσόδων σε ύποπτους ή άλλους στρεβλώνοντας την ερευνητική. Κοινώς γνωστό ως «αποκάλυψη πληροφοριών» (Tipping-off).

Αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων, κυρώσεις και υπερασπίσεις

Η *Γνώση* δεν ορίζεται στο Νόμο, αλλά δύναται να περιλαμβάνει καταστάσεις όπως:

- Εθελοτυφλία ακόμα και όταν κάτι είναι φανερό
- Σκόπιμη αποφυγή διερεύνησης, της οποίας τα αποτελέσματα είναι για κάποιον να είναι αδιάφορα
- Γνώση καταστάσεων, η οποία θα υποδείκνυε τα γεγονότα σε ένα έντιμο και λογικό άτομο.

Ποινές

- Τα πιο πάνω αδικήματα τιμωρούνται με
 - φυλάκιση **14 ετών** ή/και χρηματικό πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις **€500.000** όπου ένα πρόσωπο «**γνωρίζει**» τη διάπραξη αδικήματος νομιμοποίησης εσόδων και
 - με φυλάκιση **5 ετών** ή/και χρηματικό πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις **€50.000** όπου ένα πρόσωπο «**όφειλε να γνωρίζει**»

Υπερασπίσεις (Άρθρο 4(2))

Δεν διαπράττεται αδίκημα εάν το πρόσωπο:

- ✓ **Αγνοούσε** ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα *και η άγνοια αυτή είναι δικαιολογημένη.*
- ✓ **Ενήργησε καλόπιστα** σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τον Νόμο.
- ✓ **Ενημέρωσε** αμέσως τη ΜΟΚΑΣ (Μονάδα Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης) πριν ή κατά την πράξη, όπου αυτό είναι εφικτό.

υπεράσπιση

- Αποτελεί **υπεράσπιση** για τον κατηγορούμενο, αν αποδείξει ότι **σκόπευε να αποκαλύψει στη ΜΟΚΑΣ** την υποψία ή την πεποίθησή του ή τα γεγονότα επί των οποίων στήριζε την υποψία ή την πεποίθησή του, σχετικά με τη συμφωνία ή τη διευθέτηση, και ότι η **παράλειψη του να πράξει αυτό οφειλόταν σε λογική αιτία.**
- Πρέπει να τονιστεί ότι **τέτοια γνωστοποίηση** και ανταλλαγή πληροφοριών **δεν λογίζεται ως παραβίαση** οποιουδήποτε **συμβατικού ή άλλου νομικού περιορισμού στην αποκάλυψη πληροφοριών.**
- Σε περίπτωση **υπαλλήλων** υπόχρεων οντοτήτων, ο Νόμος αναγνωρίζει ότι μια τέτοια αποκάλυψη μπορεί να γίνει στο **Λειτουργγό Συμμόρφωσης**, σύμφωνα με την καθιερωμένη εσωτερική διαδικασία και θα έχει την ίδια συνέπεια όπως και οι αποκαλύψεις ή προτιθέμενες αποκαλύψεις στη ΜΟΚΑΣ

Αποκάλυψη πληροφοριών “tipping off”

- «αποκάλυψη πληροφοριών» (tipping off)
- κανένα πρόσωπο **δεν μπορεί** να αποκαλύψει πληροφορίες στο **πελάτη** ή σε **τρίτο πρόσωπο** που μπορεί να παρεμποδίσει ή να επηρεάσει δυσμενώς ανακρίσεις και έρευνες που διεξάγονται.
- Αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες που σχετίζονται με ύποπτες συναλλαγές που έχουν αναφερθεί ή θα αναφερθούν στη ΜΟΚΑΣ.
- Στις περιπτώσεις που μέλος του ΣΕΛΚ κατά την διάρκεια των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων, επιχειρήσει να **αποτρέψει** τον πελάτη από το να εμπλακεί σε παράνομες δραστηριότητες, **δεν θα θεωρείται σαν αποκάλυψη πληροφοριών** (tipping off)

Αποκάλυψη πληροφοριών “tipping off”

- Οποιοδήποτε πρόσωπο **παραβιάζει** τις διατάξεις περί απαγόρευσης αποκάλυψης πληροφοριών διαπράττει αδίκημα που υπόκειται σε
 - φυλάκιση **2 ετών ή/και**
 - χρηματικό πρόστιμο ύψους **€50.000.**

Σύμβουλοι
Αφερεγγυότητας
(Σ.Α) και
συμμόρφωση με
τον Νόμο
188(Ι)/2007

- Ο **κίνδυνος μη συμμόρφωσης** του Σ.Α. περιλαμβάνει τον κίνδυνο **εκμετάλλευσης** για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- Στην πραγματικότητα, οι κανονισμοί περί νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αναφέρονται στην ευθύνη των υπόχρεων οντοτήτων για τον μετριασμό των κινδύνων, κάτι που μπορεί να γίνει μόνο με την αποφυγή ανάμειξης στη διαδικασία ξεπλύματος βρώμικου χρήματος

Γιατί είναι σημαντικό να
εφαρμόζονται οι πρόνοιες του νόμου
από Συμβούλους Αφερεγγυότητας;

Γιατί είναι σημαντικό να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του νόμου από Συμβούλους Αφερεγγυότητας;

 Αν και **δεν είναι νομικά «υπόχρεες οντότητες»** κατά τον Ν. 188(Ι)/2007, οι **Σύμβουλοι Αφερεγγυότητας** διαχειρίζονται:

- Περιουσιακά στοιχεία
- Οικονομικές δομές
- Σχέσεις με πιστωτές και επενδυτές
- Πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες

- **Κίνδυνος:**

Χωρίς εφαρμογή αρχών πρόληψης ξεπλύματος, ο Σύμβουλος Αφερεγγυότητας μπορεί **άθελά του** να γίνει μέρος κυκλωμάτων απόκρυψης ή διαχείρισης παράνομων κεφαλαίων.

Γιατί πρέπει να ακολουθούν τις πρακτικές AML:

- 1. Διαφάνεια** – Προστασία της φήμης και επαγγελματικής ακεραιότητας
- 2. Προστασία από ποινική έκθεση** – Έστω και έμμεση εμπλοκή μπορεί να οδηγήσει σε ποινικές συνέπειες
- 3. Σύγκλιση με διεθνή πρότυπα** – Καλλιέργεια εμπιστοσύνης από πιστωτές, δικαστήρια και ρυθμιστές
- 4. Προληπτική συμμόρφωση** – Ενίσχυση της επαγγελματικής ευθύνης, ειδικά σε συνεργασία με υπόχρεες οντότητες (δικηγόρους, ελεγκτές, τράπεζες)

Συμπέρασμα:

- Παρόλο που οι Σύμβουλοι Αφερεγγυότητας **δεν υπάγονται άμεσα** στον Νόμο ως υπόχρεοι, η **εθελοντική υιοθέτηση πρακτικών AML** αποτελεί **ουσιώδες εργαλείο** πρόληψης **κινδύνων, νομικής θωράκισης και επαγγελματικής υπευθυνότητας**

Παράδειγμα 1: Εισφορά περιουσίας με ασαφή προέλευση

- **Σενάριο:**

Κατά την εκούσια εκκαθάριση εταιρείας, πελάτης ζητά να συνεισφέρει επιπλέον κεφάλαια για να ικανοποιηθούν πιστωτές. Ο Σύμβουλος λαμβάνει €150.000 από τραπεζικό λογαριασμό τρίτου προσώπου στο εξωτερικό.

Κίνδυνος

Τα κεφάλαια μπορεί να προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα. Αν ο σύμβουλος δεν ζητήσει αιτιολόγηση και τεκμηρίωση της προέλευσης, ενδέχεται να **συμμετέχει (έστω ακούσια) στη μεταφορά παράνομων εσόδων.**

Προτεινόμενη ενέργεια:

- Εφαρμογή δέουσας επιμέλειας (KYC)
- Ζήτηση αποδεικτικών προέλευσης κεφαλαίων
- Ενημέρωση της ΜΟΚΑΣ εάν υπάρχουν εύλογες υποψίες

Παράδειγμα 2: Πώληση περιουσιακών στοιχείων χωρίς διαφάνεια

Σενάριο:

Ο Σύμβουλος είναι διαχειριστής πτώχευσης και πωλεί ακίνητο του οφειλέτη σε αγοραστή που προσφέρει μετρητά, χωρίς δάνειο ή τραπεζικό έλεγχο, και χωρίς να εμφανίζεται επίσημα στο συμβόλαιο (χρήση παρένθετου προσώπου).

Κίνδυνος

Η διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιείται για "**ξεκαθάρισμα κεφαλαίων**", με τον αγοραστή να επιχειρεί να «νομιμοποιήσει» έσοδα μέσω αγοράς περιουσίας από πτωχευτική μάζα.

Προτεινόμενη ενέργεια:

- Απόρριψη της συναλλαγής εάν δεν υπάρχουν σαφείς αποδείξεις για το ποιος πληρώνει και με τι χρήματα
- Ζήτηση τραπεζικών αποδεικτικών
- Ενημέρωση της ΜΟΚΑΣ, αν υπάρχουν υπόνοιες

Παράδειγμα 3: Διορισμός σε εταιρεία «κέλυφος»

Σενάριο:

Ο Σύμβουλος διορίζεται ως προσωρινός διαχειριστής εταιρείας που φαίνεται ανενεργή, αλλά έχει τραπεζικές κινήσεις σε διάφορες χώρες. Οι πραγματικοί ιδιοκτήτες δεν αποκαλύπτονται ή φαίνονται να αλλάζουν συχνά.

Κίνδυνος

Η εταιρεία μπορεί να λειτουργεί ως όχημα ξεπλύματος. Ο σύμβουλος ενδέχεται να **καλύπτει ή να διευκολύνει** τέτοιες ενέργειες αν δεν κάνει σωστή δέουσα επιμέλεια.

Προτεινόμενη ενέργεια:

- Αξιολόγηση UBOs (πραγματικοί δικαιούχοι)
- Διακοπή εμπλοκής αν δεν υπάρχει διαφάνεια
- Ενημέρωση ΜΟΚΑΣ εάν προκύπτουν υποψίες

Διαδικασίες για πρόληψη αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

- **Άρθρο 58** – προνοεί ότι υπόχρεες οντότητες πρέπει να εφαρμόζουν
 - επαρκής και κατάλληλες **πολιτικές** ,
 - **ελέγχους** και **διαδικασίες** (ανάλογα με τη φύση και το μέγεθος κάθε οντότητας)
 - με σκοπό να **μετριάξει** και να **διαχειρίζεται** αποτελεσματικά τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν σε σχέση με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες & χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Περιπτώσεις άσκησης δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού ταυτότητας

Άρθρο 60 (μεταξύ
άλλων
περιπτώσεων)

όταν **συνάπτεται επιχειρηματική σχέση**

όταν υπάρχει **υποψία** νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας **ανεξάρτητα** από το **ποσό της συναλλαγής και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε παρέκκλιση, εξαίρεση ή κατώτατο όριο** δυνάμει των διατάξεων του Νόμου.

Δέουσα
Επιμέλεια -
Customer Due
Diligence ('CDD')

αξιολόγηση σκοπού και φύσης κάθε επιχειρηματικής σχέσης , καθώς και τα περιουσιακά στοιχεία και τις προτεινόμενες συναλλαγές και την εκτίμηση κινδύνου.

Τρόποι άσκησης δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού ταυτότητας

Άρθρο 61

- **εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας** του πελάτη βάσει εγγράφων, στοιχείων ή πληροφοριών που εκδίδονται ή λαμβάνονται από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή

Η CDD είναι μια διαδικασία τριών σταδίων η οποία απαιτεί:

- **εντοπισμό του πελάτη** - περιλαμβανομένης της λήψης εύλογων μέτρων για τον εντοπισμό των πραγματικών δικαιούχων
- **επαλήθευση της ταυτότητάς** του με τη λήψη εγγράφων – π.χ. ταυτότητα και απόδειξη διεύθυνσης με ημερομηνία εντός των τελευταίων 3 μηνών. (Κατά περίπτωση, δύναται να ζητηθούν πρόσθετα έγγραφα)
- **αξιολόγηση**, και όπου είναι σκόπιμο, λήψη πληροφοριών σχετικά με τον σκοπό και την επιδιωκόμενη φύση των/της επιχειρηματικής σχέσης

KYC - *γνώριζε τον πελάτη σου*

ποιος είναι ο πελάτης

- κατά περίπτωση, ποιος είναι ο **ιδιοκτήτης του πελάτη** (αλυσίδα ιδιοκτησίας έως και των πραγματικών δικαιούχων - ΒΟ περιλαμβανομένων)
- ποιος **ελέγχει** τον πελάτη

τον **σκοπό** και την σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης

η **φύση των δραστηριοτήτων/επιχειρήσεων** του πελάτη (περιλαμβανομένης λεπτομερούς και εις βάθος κατανόησης των δραστηριοτήτων του πελάτη και της φύσης των συναλλαγών)

το **μέγεθος και η πηγή του πλούτου** και των εισοδημάτων του πελάτη

τον **επιχειρηματικό και οικονομικό σκοπό** του πελάτη

τη **δομή του ομίλου του πελάτη** με τον εντοπισμό τυχόν θυγατρικών, συνδεδεμένων εταιρειών ή συνεργατών με τις οποίες ο πελάτης συναλλάσσεται η εμπορική και επιχειρηματική λογική πίσω από την ύπαρξή του πελάτη και κατά πόσο μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχει για νόμιμο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό

Τρόποι άσκησης δέουσας επιμέλειας και προσδιορισμού ταυτότητας και Σ.Α.

- Ο Σ.Α πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι **κατανόει την "αξία" της εταιρείας/του ατόμου.**
 - *Είστε ικανοποιημένος ότι καταλαβαίνετε πώς χρηματοδοτήθηκαν τα σημαντικότερα περιουσιακά στοιχεία;*
 - Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε **περιπτώσεις εκούσιας εκκαθάρισης** από τους μετόχους όπου συνήθως το κύριο περιουσιακό στοιχείο είναι τα μετρητά σε τραπεζικό λογαριασμό - *Βεβαιωθείτε ότι καταλαβαίνετε από πού προέρχονταν τα κεφάλαια που βρίσκονται στον λογαριασμό*
 - *Είστε ικανοποιημένοι ότι τα κεφάλαια προέρχονταν από νόμιμες συναλλαγές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων*

Μέτρα Δέουσας επιμέλειας (CDD)

Βασικές αρχές που περιγράφονται στο Νόμο σχετικά με την ταυτοποίηση και τα μέτρα Δέουσας επιμέλειας (CDD):

- i. Προσδιορισμός και λήψη εύλογων μέτρων για την **εξακρίβωση της ταυτότητας** και του **τόπου διαμονής** του **πραγματικού δικαιούχου** και όπου έχει προσδιοριστεί ως πραγματικός δικαιούχος **ανώτατο διοικητικό στέλεχος**, τότε, του ανώτατου διοικητικού στελέχους
- ii. Προσδιορισμός και εξακρίβωση της ταυτότητας του **πελάτη, περιλαμβανομένης της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης**
- iii. Λήψη εύλογων μέτρων για την **κατανόηση της δομής ιδιοκτησίας και ελέγχου του πελάτη**
- iv. Λήψη εύλογων μέτρων για την **αξιολόγηση της σκοπούμενης φύσης της επιχειρηματικής σχέσης.**
- v. Διεξαγωγή **συνεχούς παρακολούθησης** για επιβεβαίωση των πληροφοριών που λήφθηκαν αρχικά

Μέτρα Δέουσας επιμέλειας (CDD)

όταν ενεργείτε σε **σχέση με την αφερεγγυότητα** μιας εταιρείας θα πρέπει να να λάβετε και να επαληθεύσετε

- την **επωνυμία** της εταιρείας,
- τον **αριθμό εγγραφής** και
- την **εγγεγραμμένη διεύθυνση** όπως και την **διεύθυνση της επιχείρησης** (αν διαφέρει).

αντίγραφο του μητρώου Πραγματικών δικαιούχων –

- όπου μπορείτε να διαπιστώσετε αν τα στοιχεία που έχετε συνάδουν με αυτά που έχουν δηλωθεί στο μητρώο από την εταιρεία/αξιωματούχους της

Περιπτώσεις εκτέλεσης του CDD

- πριν την σύναψη επιχειρηματικής σχέσης ή τη διενέργεια μεμονωμένης συναλλαγής και όταν :
 - a) Συνάπτεται επιχειρηματική σχέση.
 - b) Διενεργείται μια μεμονωμένη συναλλαγή που είναι ίση με ή μεγαλύτερη από €15.000 ανεξάρτητα από το αν η συναλλαγή διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες οι οποίες φαίνεται να συνδέονται.
 - c) Υπάρχει υποψία νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ανεξάρτητα από το ποσό)
 - d) Υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια ή την επάρκεια των στοιχείων που προήλθαν από την διαδικασία δέουσας επιμέλειας.

Προσέγγιση ση βάσει κινδύνου (RBA)

Κατά τη διενέργεια CDD ,
οι Σ.Α. πρέπει να
υιοθετούν μια
**αξιολόγηση βάσει
κινδύνου**, με βάση τα
γνωστά στοιχεία για την
οντότητα, την ιδιοκτησία
της και τη φύση των
επιχειρηματικών ή
εμπορικών
δραστηριοτήτων που
διεξάγονται από αυτήν,
για να **εξετάσουν τους
κινδύνους** τα
περιουσιακά στοιχεία να
είναι έσοδα από
εγκλήματα ή σχετίζονται
με τρομοκρατική
δραστηριότητα.

Η προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο
σημαίνει ότι όταν υπάρχει υψηλότερος
κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από
παράνομες δραστηριότητες, οι
διαδικασίες CDD πρέπει να είναι πιο
εκτεταμένες και μπορεί να
υπερβαίνουν τους ελέγχους
ταυτοποίησης και την εύλογη
επαλήθευση και να περιλαμβάνουν
άλλες διαδικασίες, όπως

ελέγχους στα μέσα ενημέρωσης για
τον πελάτη και τους συνδεδεμένους
με αυτόν και

κάθε άλλο μέτρο που
κρίνεται κατάλληλο υπό
τις περιστάσεις της
περίπτωσης, με ανάλογη
προσέγγιση βάση
κινδύνου.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

Η RBA έχει μια σειρά θετικών χαρακτηριστικών, συγκεκριμένα :

Προσφέρει καλύτερη
κατανόηση –

- Αναγνωρίζει ότι το ξέπλυμα χρήματος ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας διαφέρει μεταξύ πελατών, χωρών, υπηρεσιών και χρηματοοικονομικών μέσων,

Είναι ευέλικτη –

- Επιτρέπει στους οίκους να διαφοροποιούν τους πελάτες μεταξύ τους κατά τρόπο που να αντιστοιχεί με τους κινδύνους των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων τους,

Προνοεί για την
διάθεση ανάληψης
κινδύνου του οίκου –

- Επιτρέπει στους οίκους να εφαρμόζουν τη δική τους προσέγγιση στη διαμόρφωση των πολιτικών, διαδικασιών και ελέγχων αναλόγως των συγκεκριμένων περιστάσεων και των χαρακτηριστικών του οίκου,

Είναι
αποτελεσματική και
αποδοτική –

- Βοηθά στην δημιουργία ενός πιο οικονομικά αποδοτικού συστήματος

Είναι αναλογική –

- Προωθεί την ιεράρχηση των προσπάθειών και των ενεργειών του οίκου ανάλογα με την πιθανότητα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που προκύπτει μέσω της χρήσης των υπηρεσιών που παρέχονται.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

- Βάση του Νόμου 188(I)/2007, **πριν** από την σύναψη επιχειρηματική σχέσης ή διενέργεια μεμονωμένης συναλλαγής.
- Οι διαδικασίες εντοπισμού, επαλήθευσης και αξιολόγησης του πελάτη πρέπει να διεξάγονται **πριν** από τη συγκατάθεση για το διορισμό σε Σ.Α και, συνεχής αξιολόγηση με προσέγγιση βάση κινδύνου, περιοδικά καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

- Σε πολύ **περιορισμένες περιπτώσεις** , μπορεί να μην είναι δυνατόν να έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες ταυτοποίησης **πριν** από την ανάληψη καθηκόντων.
- Η αρχική αξιολόγηση του πελάτη και του κινδύνου πρέπει να ολοκληρώνονται πριν από τη συγκατάθεση για ανάληψη και να επανεξετάζονται μετά το διορισμό.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

- Όταν **δεν είναι δυνατόν να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες CDD πριν** από την ανάληψη των καθηκόντων τους, οι Σ.Α. θα πρέπει να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες που θα τους επιτρέπουν να σχηματίσουν μια γενική αντίληψη σχετικά με
 - την ταυτότητα του οφειλέτη,
 - των στελεχών της εταιρείας ή των πραγματικών δικαιούχων της, και
 - πληροφοριών σχετικά με το τι έκανε η επιχείρηση και πού συναλλάσσεται,
- ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί ο κίνδυνος ΝΕΠΔ ' έστω και πριν από την ολοκλήρωση των διαδικασιών CDD.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

- Σε περιπτώσεις όπου ένας Σ.Α. διορίζεται **χωρίς προηγούμενη επαφή με τον οφειλέτη(ες)**, τα **στελέχη της εταιρείας** ή τους **πραγματικούς δικαιούχους** της πτωχευτικής οντότητας (όπως διορισμοί που πραγματοποιούνται μέσω της διαδικασίας απόφασης των μετόχων/πιστωτών, όπου ένας εναλλακτικός Σ.Α. διορίζεται από τους πιστωτές, ή διορισμός που πραγματοποιείται ως αποτέλεσμα αίτησης πιστωτών), οι Σ.Α. θα πρέπει να ολοκληρώνουν τις διαδικασίες τους δέουσας επιμέλειας το συντομότερο δυνατό **μετά τον διορισμό**

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

- Πολλές από τις **απαραίτητες πληροφορίες** μπορεί να ληφθούν από τον Σ.Α. που συνέδραμε στη σύγκληση της διαδικασίας απόφασης ή, κατά περίπτωση, από έναν προηγούμενο αξιώματούχο (*για παράδειγμα, παρέχοντας επικυρωμένα αντίγραφα των απαραίτητων εγγράφων*).
- Στην περίπτωση που η διοίκηση της οντότητας-πελάτη είναι εχθρική και απρόθυμη να παράσχει περαιτέρω πληροφορίες, ο Σ.Α. θα πρέπει να εξετάσει άλλες πηγές δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών ώστε να καταστεί δυνατή η εύλογη επαλήθευση του πελάτη εντός του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου (RBA)

- Κατά την εφαρμογή RBA, η **εκτίμηση των κινδύνων μπορεί να μεταβληθεί ανάλογα με το χρόνο και τις παγκόσμιες εξελίξεις**, συνεπώς πρέπει να επισημανθεί ότι πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία που πρέπει να διατηρηθεί.
- Μια στατική εφαρμογή του RBA μπορεί να οδηγήσει σε μια στρεβλωμένη εικόνα και περίπλοκες καταστάσεις, αυξάνοντας τους επιχειρηματικούς κινδύνους κάθε οίκου.
- η βάση της RBA περιλαμβάνει την αξιολόγηση του κινδύνου των
 - **πελατών** του οίκου,
 - των **γεωγραφικών τοποθεσιών**,
 - των παρεχόμενων **υπηρεσιών και**
 - **των συναλλαγών** ή των διαύλων παράδοσης υπηρεσιών.

Χρήση των CDD που διενεργούνται από τρίτους

- Σύμφωνα με τον Νόμο και την Οδηγία του ΠΔΣ/ΣΕΛΚ, οι Σ.Α. **μπορούν να βασίζονται σε CDD που διενεργούνται** (εν μέρη ή ολόκληρης της διαδικασίας) από **τρίτα πρόσωπα**, αντί να διενεργούν τα δικά τους CDD .
- Παρόλα 'αυτά, ο Σ.Α θα πρέπει να εξακολουθεί να διενεργεί αξιολόγηση κινδύνου και να διενεργεί συνεχή παρακολούθηση.

Εκτέλεση από τρίτα πρόσωπα

- Η στήριξη σε τρίτα πρόσωπα για σκοπούς CDD **μπορεί να γίνει μόνο σε**
 - πιστωτικό ίδρυμα,
 - χρηματοπιστωτικό ίδρυμα,
 - έναν ελεγκτή,
 - έναν εξωτερικό λογιστή,
 - έναν φορολογικό σύμβουλο,
 - έναν πάροχο διοικητικών υπηρεσιών ή
 - ένα ανεξάρτητο νομικό επαγγελματία που δραστηριοποιείται σε χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή σε Τρίτη χώρα και πληροί τους ακόλουθους όρους:
 - Εφαρμόζει μέτρα δέουσας επιμέλειας και τήρησης αρχείων τα οποία συνάδουν με αυτά της Οδηγία της ΕΕ και
 - υπόκειται σε εποπτεία που είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της Οδηγίας της ΕΕ.

Εκτέλεση από τρίτα πρόσωπα

- Όταν ένας Σ.Α. διορίζεται ως διαχειριστής ή διαχειριστής από τράπεζα ή άλλο ίδρυμα που υπόκειται και το ίδιο στους Νόμους, ο Σ.Α. μπορεί να λάβει αντίγραφα των CDD που έχει αναλάβει η τράπεζα ή άλλο ίδρυμα για χρήση στα CDD του Σ.Α.
- Και πάλι, η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό, οπότε ο Σ.Α θα πρέπει να ζητήσει αντίγραφα CDD κατά την αρχική επαφή με τον διορισμένο.
- Οι Σ.Α. πρέπει να είναι ικανοποιημένοι ότι διαθέτουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ταυτότητας και αρκετές πληροφορίες για την αξιολόγηση των κινδύνων MLTF και, ως εκ τούτου, πρέπει να διεξάγουν την περαιτέρω CDD που είναι απαραίτητη για την ορθή αξιολόγηση των κινδύνων αυτών.
- Στην περίπτωση που η διοίκηση της οντότητας-πελάτη είναι εχθρική και απρόθυμη να παράσχει περαιτέρω πληροφορίες, ο Σ.Α. θα πρέπει να εξετάζει άλλες πηγές δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών ή υπηρεσίες ηλεκτρονικής επαλήθευσης για να καταστεί δυνατή η εύλογη επαλήθευση του πελάτη .

Συνεχής παρακολούθηση συναλλαγών και των επιχειρηματικών σχέσεων

- Σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας όπου οι εμπορικές **συναλλαγές έχουν παύσει**, είναι πιθανό να απαιτείται **συνεχής CDD μόνο σε περιπτώσεις όπου ο κάτοχος του γραφείου αντιλαμβάνεται ύποπτη δραστηριότητα ή ανησυχεί για την ακρίβεια προηγούμενων πληροφοριών CDD**.
- Όταν οι συναλλαγές συνεχίζονται υπό τον έλεγχο του Σ.Α., θα πρέπει να διενεργείται συνεχής CDD στο βαθμό που υπαγορεύεται από το επίπεδο κινδύνου που έχει προσδιοριστεί.
- Επιπλέον CDD θα απαιτείται επίσης όταν ο Σ.Α. αντιληφθεί ότι οι προηγούμενες πληροφορίες CDD **ήταν εσφαλμένες ή δεν είναι πλέον ενημερωμένες**.

Πώς οι Σύμβουλοι Αφηρεγγυότητας μπορούν να εφαρμόζουν κατάλληλες διαδικασίες & πολιτικές AML

Αν και οι Σύμβουλοι Αφηρεγγυότητας **δεν θεωρούνται υπόχρεες οντότητες** κατά τον Νόμο 188(I)/2007, μπορούν **προαιρετικά αλλά ουσιαστικά** να υιοθετήσουν **καλές πρακτικές πρόληψης ξεπλύματος χρήματος (AML)** ώστε να διασφαλίζουν:

- Τη **νομιμότητα των διαδικασιών** που εποπτεύουν
- Την **προστασία της φήμης** και της επαγγελματικής τους ευθύνης
- Την **αποτροπή άμεσης ή έμμεσης εμπλοκής** σε εγκληματικές ενέργειες

1. Πολιτική Γνωριμίας Πελάτη (KYC)

- Συλλογή ταυτότητας & αποδεικτικών διεύθυνσης
- Πιστοποίηση Πραγματικών Δικαιούχων (UBOs)
- Κατανόηση της φύσης της δραστηριότητας/εισοδήματος του πελάτη

2. Αξιολόγηση Κινδύνου Πελάτη ή Περίπτωσης

- Ανάλυση εάν υπάρχει υψηλός γεωγραφικός, συναλλακτικός ή τομεακός κίνδυνος
- Κατάταξη σε **χαμηλού/μεσαίου/υψηλού κινδύνου**
- Περισσότερος έλεγχος για περιπτώσεις «ύποπτες» ή ασυνήθεις

3. Εφαρμογή Εσωτερικών Διαδικασιών και Καταγραφής

- Τήρηση αρχείων για λήψεις αποφάσεων και τεκμηρίωση συναλλαγών
- Καθορισμός υπευθύνου για θέματα συμμόρφωσης (έστω και άτυπα)
- Καταγραφή υπόπτων κινήσεων ή περιπτώσεων

4. Προαιρετική Αναφορά στη ΜΟΚΑΣ

- Όταν υπάρχουν **εύλογες υποψίες** ότι εμπλέκονται παράνομα έσοδα
- **Προστασία με βάση το άρθρο 27 του Ν.188(Ι)/2007** για όσους αναφέρουν καλόπιστα
- Η αναφορά ενισχύει την **επαγγελματική θωράκιση** του συμβούλου

5. Εκπαίδευση και Ενημέρωση

- Παρακολούθηση AML σεμιναρίων
- Ενημέρωση για κατευθυντήριες οδηγίες ΠΔΣ, ΣΕΛΚ,
- Ανάπτυξη **κουλτούρας πρόληψης** εντός του γραφείου/ομάδας

CDD για τους αγοραστές των περιουσιακών στοιχείων μιας οντότητας

- Σε περιπτώσεις διορισμών όπου ο Σ.Α. αποκτά τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη (πτώχευση), οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιούνται από τον Σ.Α. ως εντολοδόχο.
- Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Σ.Α., που είναι ο ίδιος πρόσωπο στον ρυθμιζόμενο τομέα, θα πρέπει να εφαρμόσει τις διατάξεις που **αφορούν τις περιπτώσεις περιστασιακών/μεμονομένων συναλλαγών και να διεξάγει CDD για τους αγοραστές των περιουσιακών στοιχείων για συναλλαγές ύψους 15.000 ευρώ ή περισσότερο, είτε πρόκειται για μια μεμονωμένη συναλλαγή είτε για μια σειρά συνδεδεμένων συναλλαγών.**

Πότε εφαρμόζεται;

Η διαδικασία CDD εφαρμόζεται όταν:

- Πραγματοποιείται **εκποίηση περιουσιακών στοιχείων** (ακινήτων, μετοχών, εξοπλισμού κ.λπ.)
- Υπάρχει **αγοραστής φυσικό ή νομικό πρόσωπο**, ιδιαίτερα όταν:
 - Δεν είναι ήδη γνωστός
 - Η πληρωμή γίνεται από τρίτο μέρος
 - Υπάρχει ασυνήθιστη συναλλαγή (π.χ. μετρητά, υπερτιμολόγηση)

Τι περιλαμβάνει η CDD για αγοραστές;

1. Επαλήθευση Ταυτότητας

- Φυσικά πρόσωπα: διαβατήριο ή ταυτότητα & αποδεικτικό διεύθυνσης
- Νομικά πρόσωπα: ιδρυτικά έγγραφα, Πιστοποιητικά Διεύθυνσης, Μετοχών & Διευθυντών

2. Πιστοποίηση Πραγματικού Δικαιούχου (UBO)

- Ποιος είναι πίσω από την εταιρεία ή την πράξη
- Ειδικά αν υπάρχει σύνθετη εταιρική δομή ή offshore σχήμα

3. Αποδεικτικά Προέλευσης Κεφαλαίων

- Τραπεζικές δηλώσεις ή άλλα στοιχεία που δείχνουν ότι τα χρήματα προέρχονται από νόμιμες δραστηριότητες

4. Κατανόηση του Σκοπού της Συναλλαγής

- Γιατί αγοράζεται το περιουσιακό στοιχείο;
- Υπάρχει επιχειρηματική λογική;
- Είναι η τιμή εύλογη σε σχέση με την αγορά;

Προειδοποιητικές Ενδείξεις (Red Flags)

- Ο αγοραστής δεν επιθυμεί να δώσει πληροφορίες
- Υπάρχει παρένθετο πρόσωπο ή πληρωμή από τρίτους
- Η συναλλαγή είναι πολύπλοκη χωρίς προφανή λόγο
- Πληρωμή γίνεται μέσω μετρητών ή offshore λογαριασμών

Ενέργειες του Συμβούλου

- **Απόρριψη συναλλαγής** αν δεν παρέχεται ικανοποιητική CDD
- **Αναφορά στη ΜΟΚΑΣ** αν υπάρχουν υποψίες για ξέπλυμα χρήματος
- **Τεκμηρίωση** κάθε σταδίου ελέγχου για προστασία του συμβούλου

CDD για τους αγοραστές των περιουσιακών στοιχείων μιας οντότητας

- Όταν διορίζεται ως **εκκαθαριστής, διαχειριστής, διοικητικός ή άλλος παραλήπτης**, η επιχειρηματική σχέση ενός Σ.Α. **είναι με τον οφειλέτη** ή την οντότητα επί της οποίας έχει διοριστεί, **όχι με τους αγοραστές των περιουσιακών στοιχείων του**.
- Σε αυτές τις περιπτώσεις, **δεν απαιτείται η διενέργεια CDD για τους αγοραστές των περιουσιακών στοιχείων**.

- Όταν διορίζεται Σ.Α. σε **μη ρυθμιζόμενη οντότητα**, η φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη ή της οντότητας δεν αλλάζει με τον διορισμό Σ.Α., επομένως, εάν η αφερέγγυα οντότητα δεν ανήκε στον ρυθμιζόμενο τομέα πριν από τον διορισμό, δεν θα γίνει ρυθμιζόμενη οντότητα απλώς και μόνο λόγω του διορισμού του Σ.Α..
- Ως εκ τούτου, ένας Σ.Α. **δεν χρειάζεται να διενεργεί συστηματικά CDD για τους αγοραστές περιουσιακών στοιχείων**, εκτός εάν η επιχείρηση εμπορεύεται αγαθά και οι εν λόγω συναλλαγές αγαθών υπερβαίνουν το όριο για τους εμπόρους υψηλής αξίας (συναλλαγές σε μετρητά άνω των 10.000 ευρώ και 15.000 ευρώ γενικά).
- Οι Σ.Α. θα πρέπει συνεπώς να εξετάζουν αν η αφερέγγυα οντότητα εμπορεύεται αγαθά μέσω της επιχειρηματικής δραστηριότητας

CDD των δικαιούχων διανομών και μερισμάτων

- Ο αποδέκτης μιας διανομής ή ενός μερίσματος δεν είναι πελάτης για τους σκοπούς AML. Ως εκ τούτου, ο ΣΑ δεν απαιτείται συνήθως να διενεργεί CDD για αυτούς τους αποδέκτες.
- Ωστόσο, ο Σ.Α. **θα πρέπει να εξετάσει την έκθεσή τους σε οικονομικές κυρώσεις.**
- *Απαγορεύεται η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιονδήποτε υπόκειται σε οικονομικές κυρώσεις ή προς όφελος οποιουδήποτε.*
- Ο Σ.Α θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τηρούνται σαφείς σημειώσεις σχετικά με αυτά στην αξιολόγηση κινδύνου AML για τη διάρκεια της ανάθεσης.
- Ο Σ.Α. θα πρέπει επίσης **να εξετάζει αν ισχύουν άλλοι περιορισμοί κυρώσεων, όπως κυρώσεις για το εμπόριο, τις μεταφορές ή τη μετανάστευση, και να διενεργεί αντίστοιχους ελέγχους χρησιμοποιώντας τον κατάλογο κυρώσεων του**

Σύμβουλοι Αφερεγγυότητας και Κυρώσεις

Μέρος II

Γιατί η ΕΕ θεσπίζει κυρώσεις

Τα περιοριστικά μέτρα ή «**κυρώσεις**» αποτελούν βασικό εργαλείο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας της ΕΕ. Επιτρέπουν στην ΕΕ να αντιδρά σε παγκόσμιες προκλήσεις και σε εξελίξεις που αντιτίθενται στους στόχους και τις αξίες της.

Οι αποφάσεις για τις κυρώσεις λαμβάνονται με **ομοφωνία από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Γιατί η ΕΕ θεσπίζει κυρώσεις

- Οι κυρώσεις της ΕΕ είναι στοχευμένες και στρέφονται κατά των υπευθύνων για πολιτικές ή δράσεις που επιθυμεί να επηρεάσει η ΕΕ.
- Στο στόχαστρό τους δεν βρίσκονται ούτε χώρες ούτε λαοί.
- Οι κυρώσεις **δεν έχουν τιμωρητικό χαρακτήρα**.
- αντιθέτως, **επιβάλλονται προκειμένου να επιφέρουν αλλαγή στην πολιτική ή στη συμπεριφορά** όσων υπόκεινται σε αυτές και αποσκοπούν στην προώθηση των στόχων της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας της ΕΕ.

Γιατί η ΕΕ θεσπίζει κυρώσεις

- Οι κυρώσεις μπορεί να στοχεύουν κυβερνήσεις τρίτων χωρών, μη κρατικές οντότητες, ομάδες και φυσικά πρόσωπα και να συνίστανται σε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και ταξιδιωτικές απαγορεύσεις.
- Η ΕΕ μπορεί επίσης να θεσπίζει οικονομικές κυρώσεις και διπλωματικά μέτρα.
- Όλα τα περιοριστικά μέτρα που θεσπίζει η ΕΕ συμμορφώνονται πλήρως με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που αφορούν την ανθρωπιστική βοήθεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες.

Κυρώσεις ν AML

Η νομοθεσία που αφορά το **ξέπλυμα χρήματος** επιβάλλει ορισμένες απαιτήσεις σε επιχειρήσεις και επαγγέλματα ώστε να εξακριβώνουν την ταυτότητα των πελατών και να απέχουν από ανώνυμες συναλλαγές σε ορισμένες περιστάσεις.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κανονισμοί που επιβάλλουν οικονομικά περιοριστικά μέτρα ενδέχεται να δημιουργούν πρόσθετες υποχρεώσεις σε οικονομικούς φορείς να «γνωρίζουν τους πελάτες τους».

Η παραβίαση των κυρώσεων αποτελεί ποινικό αδίκημα

- 12 Απριλίου 2024- το Συμβούλιο εξέδωσε νέους κανόνες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η παραβίαση των περιοριστικών μέτρων θα **συνιστά ποινικό αδίκημα**.
- Με τους νέους αυτούς κανόνες, ορισμένες ενέργειες θεωρούνται ποινικά αδικήματα σε όλα τα κράτη μέλη, όπως για παράδειγμα η *παροχή βοήθειας για την παράκαμψη ταξιδιωτικής απαγόρευσης*, η *εμπορία προϊόντων που υπόκεινται σε κυρώσεις* ή η *διεξαγωγή απαγορευμένων χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων*.
- Η **ηθική αυτουργία, η υποβοήθηση και η συνέργεια στα αδικήματα** αυτά θα τιμωρούνται επίσης ως ποινικό αδίκημα.
- Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η παραβίαση των κυρώσεων της ΕΕ επισύρει αποτελεσματικές και αναλογικές ποινικές κυρώσεις, οι οποίες ποικίλλουν ανάλογα με το αδίκημα.
- Ωστόσο, η εκ προθέσεως παραβίαση των κυρώσεων πρέπει να επισύρει τη στέρηση της ελευθερίας ως μέγιστη ποινή

Ορισμοί

Σε κάθε κανονισμό ορίζονται οι όροι

«δέσμευση
κεφαλαίων»,

«δέσμευση
οικονομικών πόρων»,

«κεφάλαια»

«οικονομικοί πόροι»

προβλέπονται απαλλαγές και παρεκκλίσεις από τα μέτρα.

Κυρώσεις των Ηνωμένων Εθνών

- Η ΕΕ εφαρμόζει όλες τις κυρώσεις που εγκρίνει το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, μεταφέροντας τις στο δίκαιο της ΕΕ.
- Η ΕΕ βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με τον ΟΗΕ για τον καλύτερο συντονισμό των αντίστοιχων ενεργειών των κρατών μελών της σχετικά με τις κυρώσεις.

Regulation (EU) 269/2014 (Designated persons)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 269/2014

Άρθρο 2	Δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων και απαγόρευση διάθεσης κεφαλαίων/οικονομικών πόρων σε οποιαδήποτε φυσικά πρόσωπα ή φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή οργανισμούς που συνδέονται με αυτά όπως όπως περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι.
Άρθρο 4 Για βασικές ανάγκες για πληρωμή εύλογων επαγγελματιών αμοιβών Για πληρωμή τελών υπηρεσιών Για κατοχή ή διατήρηση δεσμευμένων κεφαλαίων για έκτακτα έξοδα	Οι εξαιρέσεις από τις κυρώσεις της ΕΕ λαμβάνουν συνήθως τη μορφή παρεκκλίσεων ή απαλλαγών. Παρέκλιση σημαίνει ότι μια ενέργεια στην οποία έχει επιβληθεί περιορισμός (απαγόρευση) μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μετά τη χορήγηση άδειας από την αρμόδια εθνική αρχή. Απαλλαγή σημαίνει ότι ένας περιορισμός δεν εφαρμόζεται όταν ο σκοπός της ενέργειας συμπίπτει με το πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής, ως εκ τούτου, τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής μπορούν να προβούν στην εν λόγω ενέργεια χωρίς καθυστέρηση.
Άρθρο 6 Υπό την προϋπόθεση ότι η πληρωμή ήταν οφειλόμενη βάσει σύμβασης που συναφθεί (υπογράφηκε) πριν από την ημερομηνία του φυσικού ή νομικού πρόσωπου μπήκε στις κυρώσεις, αλλά υπό όρους και σε ορισμένες προϋποθέσεις.	πιστώση των δεσμευμένων λογαριασμών εκ μέρους χρηματοδοτικών ή πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία λαμβάνουν κεφάλαια που μεταφέρονται από τρίτους στον λογαριασμό των φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών που έχουν περιληφθεί στον κατάλογο, υπό τον όρο ότι οι πιστώσεις αυτές δεσμεύονται επίσης.
Άρθρο 7 Το άρθρο 2 παράγραφος 2, δεν εφαρμόζεται στην πίστωση των δεσμευμένων λογαριασμών με: α) τόκους ή άλλα κέρδη σε σχέση με αυτούς του λογαριασμούς β) πληρωμές που οφείλονται βάσει συμβάσεων, συμφωνιών ή υποχρεώσεων που είχαν συναφθεί ή προέκυψαν πριν από την ημερομηνία κατά την οποία το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η οντότητα ή ο οργανισμός που αναφέρεται στο άρθρο 2 συμπεριελήφθη στο παράρτημα Ι· ή γ) πληρωμές οφειλόμενες δυνάμει δικαστικών, διοικητικών ή διαιτητικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε κράτος μέλος ή είναι εκτελεστές στο οικείο κράτος μέλος· εφόσον οι εν λόγω τόκοι, τα λοιπά κέρδη και οι πληρωμές τελούν υπό δέσμευση σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1.	
Άρθρο 8	Παροχή πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές σχετικά με παγιοποιημένους λογαριασμούς συναλλαγές κ.α
Άρθρο 9	Απαγορεύεται η συμμετοχή, εν γνώσει και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την καταστράτηξη των μέτρων της παραγράφου 2.
Παράρτημα Ι & ΙΙ	Κατάλογος φυσικών και νομικών προσώπων που υπόκεινται στις κυρώσεις

Regulation (EU) 833/2014 (sectoral sanctions)

- Ο Κανονισμός 833/2014 εισάγει τομεακές κυρώσεις (**sectoral sanctions**) σε σχέση με διάφορους τομείς της Ρωσικής οικονομίας, π.χ.
 - τραπεζικός τομέας,
 - χρηματοοικονομικός τομέας,
 - τομέας εμπορίου,
 - παροχή υπηρεσιών κ.λπ.

Regulation (EU) 833/2014 (sectoral sanctions)

Άρθρο 5

Απαγορεύσεις κινητών αξιών και μέσων χρηματαγοράς

Άρθρο 5β

Απαγορεύσεις αποδοχής καταθέσεων από Ρώσους υπηκόους ή φυσικά πρόσωπα που κατοικούν στη Ρωσία, νομικά πρόσωπα, των οποίων τα δικαιώματα κυριότητας ανήκουν άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % από Ρώσους υπηκόους ή φυσικά πρόσωπα που διαμένουν στη Ρωσία, εφόσον η συνολική αξία καταθέσεων του εν λόγω φυσικού ή νομικού προσώπου, οντότητας ή φορέα ανά πίστωση ίδρυμα υπερβαίνει τα 100 000 EUR και την παροχή πορτοφολιού κρυπτοστοιχείων, υπηρεσίες λογαριασμού ή θεματοφυλακής σε Ρώσους υπηκόους ή φυσικά πρόσωπα που διαμένουν στη Ρωσία ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς εγκατεστημένους στη Ρωσία.

Άρθρο 5στ

Απαγορεύσεις πώλησης κινητών αξιών που εκδίδονται μετά τις 12 Απριλίου 2022 σε οποιονδήποτε Ρώσο υπήκοο ή φυσικό πρόσωπο που διαμένει στη Ρωσία ή κάθε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα εγκατεστημένο στη Ρωσία, εκτός εάν είναι φυσικό πρόσωπο έχει ιθαγένεια κράτους μέλους ή προσωρινή ή μόνιμη διαμονή άδεια. Οι κινητές αξίες περιλαμβάνουν τις μετοχές ιδιωτικών εταιρειών ως καλά.

Άρθρο 5γ

Απαγορεύσεις παροχής καταστατικής έδρας, επιχείρησης ή Διοικητική διεύθυνση καθώς και υπηρεσίες διαχείρισης σε, ένα καταπίστευμα ή οποιοδήποτε Παρεμφερές νομικό μόρφωμα με την ιδιότητα του καταπίστευματοδόχου ή του δικαιούχου

Άρθρο 5ιδ

Απαγορεύσεις παροχής άμεσα ή έμμεσα, λογιστικής, έλεγχος, συμπεριλαμβανομένου του υποχρεωτικού ελέγχου, της τήρησης λογιστικών βιβλίων ή της παροχής φορολογικών συμβουλών υπηρεσίες, ή επιχειρηματικές και διαχειριστικές συμβουλευτικές υπηρεσίες ή δημόσιες Υπηρεσίες σχέσεων προς:

- α. η κυβέρνηση της Ρωσίας, ή
- β. νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς εγκατεστημένους στη Ρωσία.

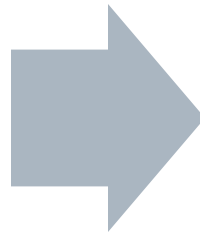
Επίσης, αρχιτεκτονικές και μηχανικές υπηρεσίες, νομικές συμβουλευτικές υπηρεσίες, πληροφορική συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων, Υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων και διαφημιστικές υπηρεσίες

Κεφάλαια

- Δέσμευση κεφαλαίων που ευρίσκονται στην κυριότητα, την κατοχή ή υπό τον έλεγχο προσώπων ή οντοτήτων που έχουν χαρακτηριστεί
 - Η δέσμευση κεφαλαίων **δεν** θίγει την κυριότητα των εν λόγω κεφαλαίων.
 - πρόσωπα τα οποία έχουν στην κατοχή ή υπό τον έλεγχό τους κεφάλαια τα οποία ανήκουν σε πρόσωπα ή οντότητες υπό κυρώσεις (π.χ. αν τα κεφάλαια έχουν παραδοθεί σε πιστωτικό ίδρυμα ως εγγύηση) **δεν υποχρεούνται να παύσουν την εν λόγω κατοχή ή τον έλεγχο, ή να λάβουν ειδική άδεια για να τη συνεχίσουν.**

Κεφάλαια

Για κάθε χρήση ή συναλλαγή που αφορά κεφάλαια, μεταφορές και μεταβολές της χρήσης τους, όπως διαχείριση χαρτοφυλακίου, είτε εκ μέρους του χαρακτηρισθέντος προσώπου είτε εκ μέρους άλλου προσώπου που έχει τα κεφάλαια αυτά υπό την κατοχή ή τον έλεγχό του, **απαιτείται προηγούμενη άδεια.**

Η κοινή κυριότητα επί των κεφαλαίων δεν αναιρεί την προϋπόθεση αυτή, καίτοι τα περιουσιακά στοιχεία τρίτων δεν δεσμεύονται καθ' εαυτά από τους κανονισμούς.

Μεταβιβάσεις κεφαλαίων

- Οι πιστωτές του προσώπου ή της οντότητας που βρίσκονται στις κυρώσεις **μπορούν να μεταβιβάσουν, χωρίς άδεια**, σε οποιοδήποτε πρόσωπο που δεν *βρίσκεται στις κυρώσεις*, τις οικονομικές τους απαιτήσεις (ήτοι απαιτήσεις που αντιπροσωπεύουν οικονομικό κέρδος) κατά του προσώπου ή της οντότητας υπό των κυρώσεων.
- Το πρόσωπο ή οντότητα υπό τις κυρώσεις, ωστόσο, **χρειάζεται άδεια** για να μεταβιβάσει προς τρίτον την οικονομική του (της) απαίτηση κατ' άλλου προσώπου ή άλλης οντότητας.

Συμφηφισμός κεφαλαίων

- **Απαγορεύεται** η άσκηση του δικαιώματος **συμφηφισμού απαιτήσεων** από πρόσωπο ή οντότητα υπό κυρώσεις ή από πρόσωπο ή οντότητα που δεν βρίσκονται στις κυρώσεις σε σχέση με απαίτησή κατά προσώπου ή οντότητας υπό κυρώσεων , **εκτός εάν υπάρχει προηγούμενη άδεια.**

Διάθεση κεφαλαίων σε πρόσωπο ή οντότητα υπό κυρώσεις

- Η διάθεση κεφαλαίων σε πρόσωπο ή οντότητα που βρίσκονται στις κυρώσεις, είτε μέσω πληρωμής για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών, δωρεάς, επιστροφής κεφαλαίων που ήταν προηγουμένως στην κατοχή τρίτου βάσει συμβατικής ρύθμισης, είτε με άλλον τρόπο, **απαγορεύεται γενικώς** εκτός αν επιτρέπεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τη σχετική **παρέκκλιση** που προβλέπεται από τον κανονισμό
- Ωστόσο, οι **τόκοι** που συσσωρεύονται σε **δεσμευμένο λογαριασμό μπορούν να προστίθενται**, και οι ήδη ληξιπρόθεσμες οφειλές βάσει προγενέστερων συμβάσεων, συμφωνιών ή υποχρεώσεων μπορούν να προστίθενται στον εν λόγω λογαριασμό **χωρίς προηγούμενη άδεια**

Οικονομικοί πόροι

- Δέσμευση οικονομικών πόρων που ευρίσκονται στην κυριότητα, την κατοχή ή υπό τον έλεγχο προσώπων ή οντοτήτων που βρίσκονται στις κυρώσεις
 - Οι οικονομικοί πόροι δεσμεύονται προκειμένου να προληφθεί η χρησιμοποίησή τους ως παράλληλο ή υποκατάστατο μέσο συναλλαγής, και να αποφευχθεί η καταστρατήγηση της δέσμευσης των κεφαλαίων.
 - Η προσωπική χρήση των δεσμευμένων οικονομικών πόρων (π.χ. το να ζει κανείς στο σπίτι του ή να οδηγεί το αυτοκίνητό του) από **δεν απαγορεύεται από τους κανονισμούς και δεν απαιτείται σχετική άδεια**
 - Αυτό ισχύει για τα περιουσιακά στοιχεία που είναι κατάλληλα μόνο για προσωπική χρήση και δεν μπορούν επομένως να χρησιμοποιηθούν για απόκτηση κεφαλαίων

Οικονομικοί πόροι

- Εάν, ωστόσο, η χρησιμοποίηση δεσμευμένων οικονομικών πόρων ισοδυναμεί με οικονομική δραστηριότητα η οποία θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. εάν το χαρακτηρισθέν πρόσωπο επιχειρεί να εκμισθώσει την οικία του ή να χρησιμοποιήσει το όχημά του ως ταξί), **απαιτείται προηγούμενη άδεια.**

Διάθεση οικονομικών πόρων

- Ο όρος «διάθεση οικονομικών πόρων», ο οποίος δεν ορίζεται στους κανονισμούς, έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο ότι έχει ευρύ εννοιολογικό περιεχόμενο.
 - Δεν αφορά συγκεκριμένη νομική πράξη, αλλά κάθε πράξη που απαιτείται, κατά την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, προκειμένου ένα πρόσωπο να αποκτήσει απόλυτη εξουσία διαθέσεως του οικείου οικονομικού πόρου.
 - Η απαγόρευση της διάθεσης οικονομικών πόρων ισχύει για κάθε τρόπο διάθεσης οικονομικών πόρων, ασχέτως της παροχής.
 - Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι οικονομικοί πόροι καθίστανται διαθέσιμοι έναντι παροχής η οποία μπορεί να θεωρηθεί επαρκής είναι άνευ σημασίας (Απόφαση Möllendorf, EE:C:2006:596, σ. 51, 56, 58 και 59.)

Διάθεση οικονομικών πόρων

- Τα μέτρα δέσμευσης δεν απαιτούν από τα πρόσωπα που έχουν υπό την κατοχή ή τον έλεγχό τους οικονομικούς πόρους οι οποίοι ανήκουν σε πρόσωπο ή οντότητα υπο κυρώσεις (π.χ. σε περίπτωση εκμίσθωσης κινητού περιουσιακού στοιχείου ή παράδοσης κινητού περιουσιακού στοιχείου ως εγγύησης) να επιστρέψουν τους οικονομικούς αυτούς πόρους στον ιδιοκτήτη τους, ούτε απαιτείται άδεια για να συνεχιστεί η υπ' αυτών κατοχή ή έλεγχος των εν λόγω πόρων.
- Ωστόσο, δεδομένου ότι οι οικονομικοί αυτοί πόροι είναι δεσμευμένοι, για οποιαδήποτε νέα συμβατική ρύθμιση που αφορά τη χρησιμοποίησή τους ή οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με αυτούς απαιτείται προηγούμενη άδεια.

Κυριότητα και έλεγχος

Ownership and control

Κυριότητα

- Το **κριτήριο** που πρέπει να εξετάζεται ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο νομικό πρόσωπο ή οντότητα ανήκει σε άλλο πρόσωπο ή οντότητα είναι *η κατοχή ποσοστού άνω του **50%** των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας της οντότητας ή η κατοχή πλειοψηφικής συμμετοχής σε αυτή*
- Αν πληροίτε το εν λόγω κριτήριο, τότε θεωρείται ότι το νομικό πρόσωπο ή οντότητα ανήκει σε άλλο πρόσωπο ή οντότητα.

Έλεγχος

- Στα κριτήρια που συνεκτιμώνται ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο νομικό πρόσωπο ή οντότητα ελέγχεται από άλλο πρόσωπο ή οντότητα, αποκλειστικά ή δυνάμει συμφωνίας με άλλο μέτοχο ή άλλο τρίτο μέρος, μπορούν να συγκαταλέγονται μεταξύ άλλων τα εξής:
 - το δικαίωμα ή η άσκηση του δικαιώματος διορισμού ή ανάκλησης της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω νομικού προσώπου ή οντότητας,
 - ο διορισμός, μόνο με την άσκηση των δικαιωμάτων της ψήφου, της πλειοψηφίας των μελών των διοικητικών, διευθυντικών ή εποπτικών οργάνων ενός νομικού προσώπου ή μιας οντότητας που ασκούσαν καθήκοντα κατά το τρέχον και το παρελθόν οικονομικό έτος,
 - ο αποκλειστικός έλεγχος, δυνάμει συμφωνίας με άλλους μετόχους ή μέλη νομικού προσώπου ή οντότητας, της πλειονότητας των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή μελών του εν λόγω νομικού προσώπου ή οντότητας,

Έλεγχος

- το δικαίωμα άσκησης κυριαρχικής επιρροής σε ένα νομικό πρόσωπο ή οντότητα, δυνάμει συμφωνίας που έχει συναφθεί με το εν λόγω νομικό πρόσωπο ή οντότητα, ή σύμφωνα με την ιδρυτική του πράξη ή τις καταστατικές διατάξεις, εφόσον το δίκαιο από το οποίο διέπεται το εν λόγω νομικό πρόσωπο ή οντότητα επιτρέπει την υπαγωγή σε παρόμοια συμφωνία ή όρο,
- η δυνατότητα δικαιώματος άσκησης κυριαρχικής επιρροής, (ως πιο πάνω), χωρίς παράλληλη κατοχή του δικαιώματος αυτού
- το δικαίωμα χρησιμοποίησης του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων ενός νομικού προσώπου ή μιας οντότητας,
- η διαχείριση νομικού προσώπου ή οντότητας σε ενοποιημένη βάση, με δημοσίευση ενοποιημένων λογαριασμών,
- η εις ολόκληρον αλληλέγγυα ευθύνη για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις νομικού προσώπου ή οντότητας, ή η εγγύηση των υποχρεώσεων αυτών.

Έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε πρόσωπα ή οντότητες που έχουν κυρωθεί

- Εάν η κυριότητα ή ο έλεγχος διαπιστώνεται σύμφωνα με τα ανωτέρω κριτήρια, η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε **μη κυρωθέντα νομικά πρόσωπα ή οντότητες τα οποία ανήκουν ή ελέγχονται από πρόσωπο ή οντότητα υπο κυρώσεις** θα θεωρείται κατ' αρχήν ως έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων
- εκτός εάν μπορεί ευλόγως να αποδειχθεί, κατά περίπτωση και με προσέγγιση βασιζόμενη στην ανάλυση του κινδύνου, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων και συμπεριλαμβανομένων ορισμένων κριτηρίων, ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οικονομικοί πόροι δεν θα χρησιμοποιηθούν από ή υπέρ του εν λόγω προσώπου ή οντότητας.

Έμμεση
διάθεση
κεφαλαίων ή
οικονομικών
πόρων σε
πρόσωπα ή
οντότητες που
έχουν κυρωθεί

- Στα κριτήρια που θα συνεκτιμηθούν περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα εξής:
- α) η ημερομηνία και η φύση των συμβατικών δεσμών μεταξύ των οικείων οντοτήτων (π.χ. συμβόλαια πωλήσεων, αγοράς ή διανομής),
- β) η σημασία του τομέα δραστηριότητας της οντότητας που δεν είναι στις κυρώσεις για την οντότητα υπό κυρώσεις,
- γ) τα χαρακτηριστικά των κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων που καθίστανται διαθέσιμοι, συμπεριλαμβανομένης της δυνητικής πρακτικής χρήσης τους από την οντότητα υπό κυρώσεις και της ευχέρειας μεταβίβασής τους σε αυτή.

Παρεκκλίσεις

Derogations

Παρεκκλίσεις

- Τα πρόσωπα και οι οντότητες που έχουν κυρωθεί μπορούν να ζητούν άδεια να χρησιμοποιούν τα δεσμευμένα κεφάλαια ή τους δεσμευμένους οικονομικούς πόρους τους, παραδείγματος χάρη για να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις πιστωτή.
- Ωστόσο, τα πρόσωπα και οι οντότητες που έχουν κυρωθεί δεν μπορούν να επικαλεσθούν τα μέτρα δέσμευσης ως λόγο μη καταβολής των οφειλών τους, **εάν προηγουμένως δεν έχουν ζητήσει άδεια.**

Παρεκκλίσεις

- Οι μεταφορές κεφαλαίων από πρόσωπο ή οντότητα που έχει χαρακτηριστεί ή εκ μέρους του/της από τράπεζες εκτός ΕΕ σε σχέση με πληρωμή σε υπήκοο ή οντότητα της ΕΕ για υπηρεσία ή αγαθό που παραδόθηκε προτού καταχωρηθεί στον κατάλογο το πρόσωπο ή η οντότητα που ζητεί τη μεταφορά μπορούν κατ' αρχήν να επιτρέπονται, υπό την προϋπόθεση ότι μια κατά περίπτωση αξιολόγηση αποκάλυψε ότι:
 - i) η μεταφορά προορίζεται για υπήκοο ή οντότητα της ΕΕ,
 - ii) η μεταφορά είναι πληρωμή για υπηρεσία ή αγαθό που παραδόθηκε προτού καταχωρηθεί στον κατάλογο το πρόσωπο ή η οντότητα που ζητεί τη μεταφορά,
 - iii) η μεταφορά δεν γίνεται εκ μέρους προσώπου ή οντότητας που έχει χαρακτηριστεί ή προς όφελός του/της,
 - iv) η μεταφορά δεν γίνεται κατά καταστρατήγηση περιοριστικών μέτρων.

Παρεκκλίσεις

- Πρόσωπο ή οντότητα που επιθυμεί να θέσει κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους στη διάθεση προσώπου ή οντότητας που έχει κυρωθεί **οφείλει να ζητήσει σχετική άδεια**,
 - εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις όταν η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων εμπίπτει σε απαλλαγή βάσει του ισχύοντος κανονισμού.
- Κατά την εξέταση των αιτήσεων αυτών οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τυχόν στοιχεία που αποδεικνύουν το αιτιολογημένο της αίτησης, καθώς και το κατά πόσο οι σχέσεις του αιτούντος με το πρόσωπο ή την οντότητα που έχει κυρωθεί είναι τέτοιες ώστε να δημιουργείται η υπόνοια πιθανής συνεργασίας μεταξύ τους για την καταστράτηγηση* των μέτρων δέσμευσης.

Παρεκκλίσεις

- *Απόφαση *Mohsen Afrasiabi* και λοιποί, *EU:C:2011:874*, σ.60–62 και 68.
- Για την ερμηνεία των όρων «εν γνώσει» και «εκ προθέσεως» που χρησιμοποιούνται σε ό,τι αφορά την καταστρατήγηση το Δικαστήριο έκρινε ότι τα σωρευτικά στοιχεία γνώσης και βούλησης συντρέχουν εάν **ένας οικονομικός φορέας επιδιώκει σκοπίμως τον σκοπό ή το αποτέλεσμα της καταστρατήγησης ή τουλάχιστον γνωρίζει ότι η συμμετοχή του μπορεί να έχει τέτοιο αποτέλεσμα, και αποδέχεται αυτή τη δυνατότητα.**

Αρμόδιες Αρχές – Κύπρος

ΜΕΚ – ΣΕΟΚ

Μονάδα Εφαρμογής Κυρώσεων (ΜΕΚ)

- Η ΜΕΚ ασχολείται με την εξέταση αιτημάτων που εμπίπτουν στο χρηματοπιστωτικό τομέα που επηρεάζονται από κυρώσεις ΣΑ ΟΗΕ ή/και Περιοριστικά Μέτρα από Κανονισμούς της ΕΕ και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις για έγκριση ή απόρριψη τους με την τελική απόφαση να λαμβάνεται συλλογικά ή κατά πλειοψηφία από τους
 - Υπουργούς Οικονομικών,
 - Εξωτερικών και Ενέργειας,
 - Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ή εκπρόσωπους τους

Συμβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κυρώσεων (ΣΕΟΚ)

- Η Συμβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κυρώσεων (**ΣΕΟΚ**) συστάθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. αποφ. 73.606 ημερ. 25/05/2012 η οποία τροποποιήθηκε από την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 13/04/2022.
- **Πρόεδρος της ΣΕΟΚ είναι ο Υπουργός Οικονομικών** και συμμετέχουν σε αυτή, εκπρόσωποι των ακόλουθων Υπηρεσιών και Υπουργείων:
 - Νομικής Υπηρεσίας,
 - Υπουργείου Εξωτερικών,
 - Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης,
 - Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας,
 - Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη,
 - Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ),
 - Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
 - Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ)

ΣΕΟΚ

- Αρμοδιότητες της Συμβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών Κυρώσεων (ΣΕΟΚ) είναι οι ακόλουθες:
 - 1. Εξέταση αιτημάτων, από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αποδέσμευσης κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων, τα οποία εμπίπτουν στις εξαιρέσεις/παρεκκλίσεις που προνοούνται από τις Αποφάσεις και Κανονισμούς του Συμβουλίου της Ε.Ε. (περιοριστικά μέτρα) και τις Αποφάσεις/Ψηφίσματα του ΣΑ/ΟΗΕ (κυρώσεις) – Αίτηση SEOK 1.
 - 2. Εξέταση αιτημάτων κατά παρέκκλιση των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αποδοχή καταθέσεων και την παροχή υπηρεσίας πορτοφολίου (crypto-asset wallet), λογαριασμού ή φύλαξης κρυπτονομισμάτων – Αίτηση SEOK 3,
 - 3. Εξέταση αιτημάτων για την παροχή υπηρεσιών σε άτομα ή οντότητες που επηρεάζονται από την εφαρμογή των οικονομικών κυρώσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και των περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αίτηση SEOK 2,
 - 4. Εξέταση αιτημάτων αναφορικά με λανθασμένη παγοποίηση κεφαλαίων σε πιστωτικά ιδρύματα – Αίτηση SEOK 4,

Διεθνής Κυρώσεις

OFAC, OFSI

Διεθνής κυρώσεις

- Καθώς οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο απαντούν με ολοένα και πιο αυστηρές κυρώσεις στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, οι επαγγελματίες της αφερεγγυότητας πρέπει να γνωρίζουν ότι είναι δυνατό να εισέλθουν σε διαδικασία αφερεγγυότητας με οντότητες που υπόκεινται σε κυρώσεις, ή οντότητες που συνδέονται με άτομα υπό κυρώσεις, να αποδεχτούν ραντεβού και να πληρωθούν.

Οι κίνδυνοι

- Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το Γραφείο Εφαρμογής Οικονομικών Κυρώσεων (OFSI) μπορεί να ασκήσει δίωξη για παραβάσεις των οικονομικών κυρώσεων που μπορεί να επιφέρουν πρόστιμα ή στερητικές της ελευθερίας ποινές.
- Σύμφωνα με τον νόμο περί οικονομικού εγκλήματος και (Διαφάνεια και επιβολή) του 2022, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν αυστηρή ευθύνη για παραβιάσεις των κυρώσεων, ακόμη και όταν δεν έχουν γνώση ή εύλογη αιτία να υποψιάζονται ότι μια συναλλαγή στην οποία συμμετέχουν παραβιάζει τις κυρώσεις.
- Τα πρόστιμα είναι σημαντικά, 1 εκατομμύριο λίρες ή το 50% των οικονομικών πόρων που αντιμετωπίζονται, όποιο είναι μεγαλύτερο.
- Η ΕΕ πρότεινε πρόσφατα την ποινικοποίηση των παραβιάσεων των κυρώσεων και το Γραφείο Ελέγχου Ξένων Περιουσιακών Στοιχείων του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ (OFAC), το οποίο αντιμετωπίζει τις παραβιάσεις ως σοβαρή απειλή για την εθνική ασφάλεια και τις εξωτερικές σχέσεις, μπορεί να επιβάλει μεγάλα πρόστιμα και ποινές φυλάκισης.

Αποκλίσεις υπό καθεστώς κυρώσεων

- Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κυρώσεων του Ηνωμένου Βασιλείου, η OFSI έχει την εξουσία να χορηγεί άδειες για συγκεκριμένους σκοπούς που επιτρέπουν στις υπό κυρώσεις οντότητες να συνεχίσουν μια δραστηριότητα χωρίς να παραβιάζουν την κύρωση που τους έχει επιβληθεί.
- Οι αιτήσεις για άδεια υποβάλλονται από τους αιτούντες σε έντυπο που υποβάλλεται στον OFSI. Οι υπό κυρώσεις οντότητες πρέπει να προσδιορίσουν τη νομική βάση για τους λόγους για τους οποίους πρέπει να συνεχίσουν μια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, παρά την απαγόρευση.
- Υπάρχει μια διαδικασία υποβολής αίτησης για άδεια με το OFAC η οποία υποβάλλεται είτε ηλεκτρονικά είτε μέσω ταχυδρομείου μέσω επιστολής προς την OFAC. Είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν λεπτομερείς, ακριβείς και επαληθεύσιμες πληροφορίες στο OFAC, έτσι ώστε ο οργανισμός να μπορεί να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με την αίτηση.

Διεθνής κυρώσεις

- Η ΕΕ διαθέτει ένα σύστημα αδειοδότησης/εξουσιοδότησης που εξαρτάται από τα εσωτερικά συστήματα αδειοδότησης που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ.

Case study

Πρόσφατες εξελίξεις σε
διάφορες περιπτώσεις

Υπόθεση ATB

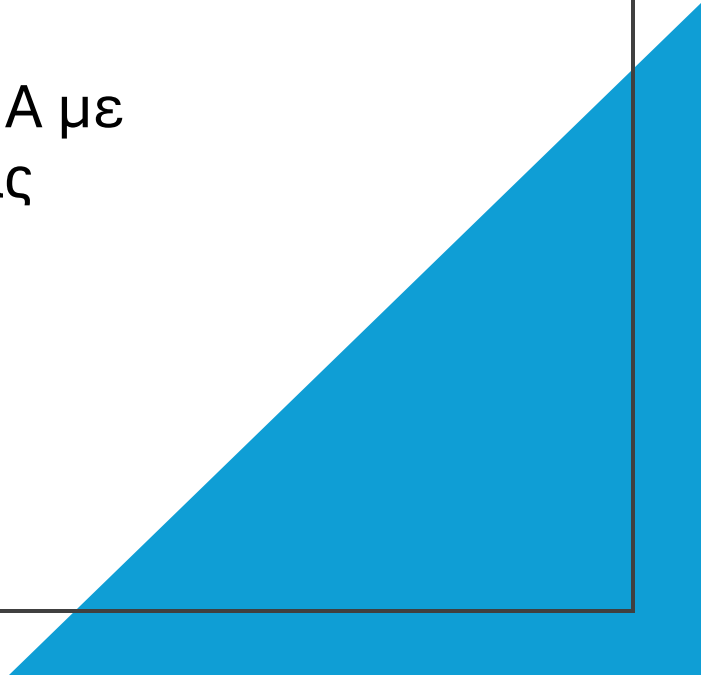
- Αυτή η υπόθεση αφορά την Amsterdam Trade Bank NV (ATB), η οποία λειτουργεί εκτός Ολλανδίας και έχει 23.000 ιδιώτες κατόχους λογαριασμών.
- Η τράπεζα έχει ρωσικές διασυνδέσεις, καθώς η ρωσική Alfa Bank JSC είναι ο 78% μέτοχός της και οι Ρώσοι τελικοί πραγματικοί δικαιούχοι (UBO) έχουν συμπεριληφθεί στον κατάλογο κυρώσεων της ΕΕ.
- Η προκύπτουσα δέσμευση περιουσιακών στοιχείων απαγορεύει σε ευρωπαϊκά πρόσωπα και εταιρείες να παρέχουν χρηματοδότηση στην ATB.
- Αν και η ίδια η ATB δεν συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο κυρώσεων της ΕΕ τον Φεβρουάριο του 2022, συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο κυρώσεων των ΗΠΑ στις 6 Απριλίου.
- Το αποτέλεσμα των κυρώσεων στην τράπεζα ήταν ότι δεν μπορούσε πλέον να συναλλάσσεται και, κατά συνέπεια, οι διευθυντές της υπέβαλαν αίτηση για εκκαθάριση πτώχευσης («faillissement»), η οποία κρίθηκε από το δικαστήριο του Άμστερνταμ στις 22 Απριλίου 2022.

Υπόθεση ATB

- **Cloud**- Συνήθως, τα ολοκληρωμένα έργα που διορίστηκαν στο πλαίσιο της πτωχευτικής εκκαθάρισης ξεκίνησαν την αναζήτησή τους για πληροφορίες.
- Πίστευαν ότι το περιβάλλον υπολογιστικού νέφους (cloud) της τράπεζας περιείχε μεγάλο μέρος της διοίκησης της ATB, οπότε οι Σ.Α ζήτησαν πρόσβαση, επικαλούμενοι, μεταξύ άλλων, το άρθρο 105β του ολλανδικού νόμου περί πτώχευσης, το οποίο αφορά την υποχρέωση ενημέρωσης από τρίτους.
- Ένα από τα ερωτήματα που έπρεπε να λύσει το δικαστήριο ήταν εάν ένας διορισμένος από το δικαστήριο ΣΑ στην Ολλανδία θα μπορούσε να έχει πρόσβαση στο cloud της τράπεζας που υπόκειται σε κυρώσεις.
- Πρέπει η Microsoft να δώσει πρόσβαση στους Σ.Α;

Νομικό πλαίσιο

- Η Microsoft αρνήθηκε να συνεργαστεί, προβάλλοντας το επιχείρημα ότι δεν μπορούσε να το πράξει μετά την εισαγωγή των κανόνων κυρώσεων της ΕΕ και των ΗΠΑ με την έναρξη του πολέμου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας

Απόφαση ασφαλιστικών μέτρων

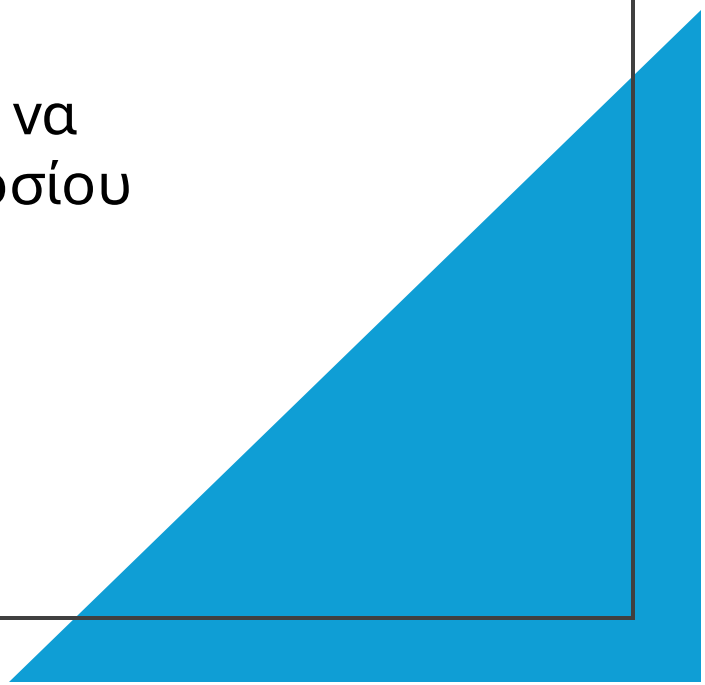
- Ωστόσο, ο πρωτόδικος δικαστής στο Άμστερνταμ δεν πείστηκε. **Θεώρησε απίθανο η χορήγηση πρόσβασης στα ολοκληρωμένα έργα να έρχεται σε σύγκρουση με το πνεύμα των κανόνων κυρώσεων.** Ο δικαστής έκρινε καταρχάς ότι υπήρχε επείγον συμφέρον εκ μέρους των ΠΕ στην παρούσα διαδικασία εκκαθάρισης να έχουν διαθέσιμες πληροφορίες.
- Δεύτερον, ο δικαστής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια προτεινόμενη διαδρομή μέσω διαφόρων αρχών για την επίτευξη εξαίρεσης από τους κανόνες κυρώσεων θα διαρκούσε μήνες και δεν ευθυγραμμίζονταν με τα συμφέροντα των πολλών χιλιάδων πιστωτών ότι η εκκαθάριση της πτώχευσης διευθετείται γρήγορα.
- Διαπιστώνοντας ότι **δεν ήταν εύλογο ότι η Microsoft θα ενεργούσε κατά παράβαση των ευρωπαϊκών και αμερικανικών κυρώσεων (ή του πνεύματός τους) παρέχοντας πρόσβαση στο περιβάλλον Microsoft της ATB στο πλαίσιο εκκαθάρισης πτώχευσης, ο δικαστής διέταξε τη Microsoft (δηλαδή τη Microsoft Ireland Operations, με έδρα το Δουβλίνο), να χορηγήσει** στους Σ.Α πρόσβαση στο περιβάλλον υπολογιστικού νέφους και της απαγόρευσε να καταστρέψει το υπολογιστικό νέφος και/ή τα δεδομένα που περιέχονται σε αυτό, ή καταστρέφοντας την προσβασιμότητά του, εν όλω ή εν μέρει.

Υπόθεση ATB

- Ο δικαστής επέβαλε επίσης ποινή 10 εκατομμυρίων ευρώ ημερησίως ή ανά παράβαση για μη συμμόρφωση με τη δικαστική εντολή και μη συμμόρφωση με την απαγόρευση, έως το μέγιστο ποσό των 100 εκατομμυρίων ευρώ.
- Στην ουσία, **το δικαστήριο ενήργησε προς το συμφέρον των πιστωτών, κυρίως των κατόχων λογαριασμών, για την ταχεία διευθέτηση της αφερεγγυότητας, σταθμίζοντας αυτό το συμφέρον έναντι του (πιθανώς περιορισμένου) κινδύνου που θα διέτρεχε η Microsoft υπό τις κυρώσεις της ΕΕ και των ΗΠΑ.**

Συμπέρασμα

- Όταν οι παραβιάσεις της νομοθεσίας περί κυρώσεων λαμβάνουν χώρα ή συνεχίζονται μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, υπάρχει κίνδυνος ο Σ.Α να βρεθεί αντιμέτωπος άμεσα με ειδικές κυρώσεις δημοσίου δικαίου ή ποινικού δικαίου.

Προσέγγιση της ΕΕ

- Είναι απλά μια ιδέα.
- Είτε έτσι είτε αλλιώς, θα πρέπει πρώτα να συμφωνήσουμε εάν η εφαρμογή κυρώσεων κατά της Ρωσίας δικαιολογεί τη διατάραξη του συστήματος του πτωχευτικού δικαίου.
- Οι αιχμηρές άκρες αυτών των κυρώσεων στοχεύουν στους ίδιους τους αξιωματούχους αφερεγγυότητας, απευθύνονται σε συναλλαγές που αφορούν την περιουσία του αφερέγγυου οφειλέτη ή ακόμη και κατά πιστωτών;
- Θα πρέπει να εξετάσουμε σοβαρά γενικότερα κατά πόσον ο αντίκτυπος των μέτρων και των κυρώσεων δημόσιου δικαίου (π.χ. όσον αφορά το περιβάλλον, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή την ιδιωτική ζωή) και η επίδρασή τους στο πτωχευτικό δίκαιο αξίζουν μια ευρωπαϊκή προσέγγιση.

GLTK

- Οι κυρώσεις της ΕΕ που επιβλήθηκαν μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία σημαίνουν ότι μια θυγατρική της ΕΕ μιας ρωσικής εταιρείας στην οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις υπόκειται επίσης σε κυρώσεις.
- Μια απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου της Ιρλανδίας καθιστά σαφές ότι ένας επίσημος εκκαθαριστής μπορεί να χειριστεί τα περιουσιακά στοιχεία, προς όφελος μη Ρώσων πιστωτών, χωρίς να ζητήσει παρεκκλίσεις.

GLTK

- Το ιρλανδικό High Court έκρινε ότι η εκκαθάριση ιρλανδικής εταιρίας χρηματοδοτικής μισθώσεως αεροσκαφών, η οποία ήταν κατά 100 % θυγατρική ρωσικής εταιρίας η οποία υπόκειται ρητώς σε κυρώσεις της Ένωσης, **ανατρέπει το τεκμήριο ότι η ιρλανδική εταιρία ελεγχόταν από τη ρωσική μητρική εταιρία κατά την έννοια των κυρώσεων της Ένωσης.**
- Αυτό επιτρέπει στους εκκαθαριστές να διαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία **χωρίς δαπανηρές και χρονοβόρες αιτήσεις παρέκκλισης από κυρώσεις.**

Ιστορικό

- Η εταιρεία GTLK (GTLK) έχει συσταθεί στη Ρωσική Ομοσπονδία και περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 του κανονισμού 269/2014 της ΕΕ σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (κανονισμός για τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων).
- Η GLTK Europe DAC (GTLKE) και η GTLK Europe Capital DAC (GTLKEC) (από κοινού οι "Εταιρείες") είναι θυγατρικές της GTLK.
- Η κυριότητα της GLTK δημιούργησε τεκμήριο ότι οι εταιρίες και τα περιουσιακά τους στοιχεία ελέγχονταν από την GTLK και, ως εκ τούτου, υπόκειντο σε κυρώσεις.

FAQs

- Οι συχνές ερωτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό για τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων προβλέπουν τα εξής:

FAQs

- «**Το τεκμήριο αυτό μπορεί να ανατραπεί** κατά περίπτωση από την ενδιαφερόμενη οντότητα, εάν μπορεί να **αποδειχθεί ότι ορισμένα ή όλα τα περιουσιακά της στοιχεία βρίσκονται εκτός του ελέγχου του καταχωρισμένου προσώπου και/ή ότι τα κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι που τίθενται στη διάθεσή του στην πραγματικότητα δεν θα φθάσουν ούτε θα ωφελήσουν το καταχωρισμένο πρόσωπο.**»

GLTK

- Εξυπακούεται ότι, πριν από την εκκαθάρισή τους, **οι εταιρείες ζήτησαν και πέτυχαν παρεκκλίσεις από την Central Bank of Ireland (CBI)**, μία από τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές του κράτους για τους σκοπούς του κανονισμού δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων, επιτρέποντας την πώληση ορισμένων αεροσκαφών.
- Στη συνέχεια, το High Court εξέδωσε αποφάσεις εκκαθάρισης όσον αφορά τις εταιρείες.

GLTK

- Οι κοινοί εκκαθαριστές ζήτησαν από την CBI ορισμένες επιβεβαιώσεις, μεταξύ των οποίων, κυρίως, την **επιβεβαίωση ότι, μετά τον διορισμό των εκκαθαριστών, οι εταιρείες δεν θα πρέπει πλέον να αντιμετωπίζονται ως υποκείμενες σε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων.**
- Οι εκκαθαριστές εξέφρασαν την άποψη ότι η απαίτηση υποβολής λεπτομερών αιτήσεων αδειοδότησης στην CBI για κάθε μεμονωμένη συναλλαγή θα οδηγούσε σε εξοντωτικό διοικητικό φόρτο, υπέρμετρες καθυστερήσεις και αδικαιολόγητο ποσό νομικών εξόδων, όλα εις βάρος οντοτήτων που δεν υπόκεινται σε κυρώσεις, όπως οι ομολογιούχοι και άλλοι πιστωτές των εταιρειών.

GLTK

- Η CBI είχε αρχικά τη θέση ότι οι εκκαθαριστές θα έπρεπε να υποβάλουν αίτηση παρέκκλισης για κάθε συναλλαγή.

Η πρόταση των εκκαθαριστών

- Κατά συνέπεια, οι εκκαθαριστές εξέδωσαν πρόταση με την οποία ζητούσαν να αναγνωριστεί ότι:

το τεκμήριο ελέγχου ανατράπηκε λόγω του διορισμού των εκκαθαριστών.

τα περιουσιακά στοιχεία των εταιρειών βρίσκονται υπό τον έλεγχο των εκκαθαριστών, οι οποίοι είναι τα μόνα πρόσωπα που δικαιούνται να συναλλάσσονται με αυτά· με το διορισμό των εκκαθαριστών, οι Εταιρείες έπαψαν να είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι των περιουσιακών τους στοιχείων που κατέχονται σε καταπίστευμα για να τα χρησιμοποιήσουν για την απαλλαγή από τις υποχρεώσεις των Εταιρειών. εάν υπάρχουν πλεονάζοντα κεφάλαια κατά την εκκαθάριση, αυτά θα πρέπει ουσιαστικά να δεσμευτούν· και εάν είναι αναγκαίο, διαταγή που διατάσσει την περιέλευση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών στους εκκαθαριστές.

Η διάταξη και η απόφαση

- Στις 31 Ιουλίου 2023, το Δικαστήριο εξέδωσε τη γραπτή απόφασή του.
- Αφού εξέτασε διάφορες διατάξεις του νόμου περί εταιρειών του 2014, το Δικαστήριο έκρινε ότι:
- *"Το συνδυασμένο αποτέλεσμα όλων αυτών των διατάξεων είναι να στερήσουν από τους διευθυντές ή άλλα στελέχη της εταιρείας τον έλεγχο που κατά τη συνήθη πορεία τους έχει ανατεθεί δυνάμει του διορισμού τους επί των υποθέσεων της εταιρείας. Ομοίως για τους μετόχους, η απώλεια ελέγχου είναι απόλυτη».*

- «Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν διστάζω να δηλώσω ότι το τεκμήριο ελέγχου για τους σκοπούς του άρθρου 2 του κανονισμού για τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, το οποίο προσδιορίζεται στις συχνές ερωτήσεις της Επιτροπής που επικαιροποιήθηκαν τελευταία φορά στις 6 Ιουλίου 2023, **ανατρέπεται οριστικά από τη διαταγή εκκαθάρισης της εταιρείας και διορισμού των κοινών εκκαθαριστών.**»
- Αφού εξέτασε την ιρλανδική νομολογία και μέρος της αγγλικής νομολογίας που παρατίθεται στις υποθέσεις αυτές, το Δικαστήριο εξέθεσε στη συνέχεια τις αρχές του νόμιμου καταπιστεύματος:

- *"Όταν λαμβάνεται υπόψη η προτεραιότητα που το άρθρο 618 αποδίδει στους πιστωτές έναντι των μετόχων, η λογική για όλες αυτές τις δηλώσεις ως προς τον πραγματικό δικαιούχο και τη χρήση του όρου "νόμιμο καταπίστευμα" είναι σαφής. Οι αρχές μπορούν να συνοψιστούν και να εφαρμοστούν στην παρούσα υπόθεση ως εξής:*
- *Με το διορισμό των εκκαθαριστών οι εταιρείες έπαψαν να είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι των περιουσιακών τους στοιχείων.*
- *Τα περιουσιακά στοιχεία κατέχονται από τις εταιρείες, που βρίσκονται τώρα υπό τον έλεγχο και την εξουσία των εκκαθαριστών, σε καταπίστευμα για τους πιστωτές τους.*
- *Καθήκον των εκκαθαριστών είναι να εισέρχονται και να ρευστοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία και να χρησιμοποιούν τα έσοδά τους σύμφωνα με το σύστημα προτεραιοτήτων που προβλέπεται από τον νόμο περί εταιρειών του 2014.»*

Σχόλιο

- οι κυρώσεις της ΕΕ **δεν είχαν ως στόχο να αποτρέψουν την εκροή μετρητών ή περιουσιακών στοιχείων από ρωσικές εταιρείες ιδιοκτησίας ή ελέγχου προς όφελος μη ρώσων πιστωτών.**
- Κατά συνέπεια, οι **παράπλευρες δυσμενείς επιπτώσεις θα πρέπει να ελαχιστοποιηθούν.**
- Η απόφαση αυτή θα πρέπει να ελαχιστοποιήσει τις παράπλευρες απώλειες σε μη Ρώσους πιστωτές των εταιρειών.
- Ειδικότερα, οι πιστωτές θα επικροτήσουν την απόφαση αυτή, διότι θα επιτρέψει στους εκκαθαριστές να ρευστοποιήσουν ταχέως τα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία αποτιμήθηκαν σε 4,1 δισεκατομμύρια ευρώ λίγο πριν από την εκκαθάριση. Η ταχεία κίνηση είναι απαραίτητη για τη μεγιστοποίηση της απόδοσης στους πιστωτές, όπου τα αεροσκάφη που δεν συντηρούνται θα μειωθούν σε αξία.
- Γενικότερα, η απόφαση αυτή θα πρέπει να παρέχει σαφή καθοδήγηση για μελλοντικές εκκαθαρίσεις ιρλανδικών θυγατρικών ρωσικών εταιρειών στις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις. Δεδομένων των ομοιοτήτων μεταξύ του εταιρικού δικαίου της Αγγλίας και της Ιρλανδίας, είναι επίσης πιθανό να αποτελέσει χρήσιμο πειστικό προηγούμενο στο Ηνωμένο Βασίλειο και, ενδεχομένως, σε άλλες δικαιοδοσίες

CargoLogicAir

- Η CargoLogicAir ήταν μια αεροπορική εταιρεία εμπορευμάτων της οποίας ο τελικός μέτοχος υπόκειτο σε κυρώσεις.
- Η τράπεζα της CargoLogicAir απείλησε να κλείσει τον λογαριασμό της εταιρείας παρόλο που υπήρχε άδεια βασικών αναγκών.
- Η CargoLogicAir δεν μπορούσε να δημιουργήσει εναλλακτικές τραπεζικές διευκολύνσεις, με αποτέλεσμα αν έκλεινε ο λογαριασμός της να μην μπορεί να πληρώσει τους πιστωτές της.
- Το πρόβλημα ξεπεράστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο που εξέδωσε διοικητική εντολή που επέτρεπε στον λογαριασμό της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας να λαμβάνει κεφάλαια.\
- Οι διαχειριστές θα μπορούσαν να υποβάλουν τη δική τους αίτηση άδειας στο OFSI για να χρησιμοποιήσουν τον λογαριασμό Υπηρεσίας αφερεγγυότητας για να λάβουν τα κεφάλαια. Οι διαχειριστές θα μπορούν στη συνέχεια να διευθύνουν την εταιρεία με σκοπό τη διάσωσή της.
- Αν η CargoLogicAir δεν διέθετε άδεια OFSI, είναι πιθανό ότι το Δικαστήριο, κατά τον διορισμό διαχειριστών, θα είχε υιοθετήσει παρόμοια προσέγγιση με αυτή της Re VTB Capital plc [2022] και θα είχε αναστείλει την εντολή ενώ είχαν ληφθεί μέτρα για την απόκτηση της απαραίτητης άδειας .

Petropavlovsk Plc [2022]

- Στην Petropavlovsk Plc [2022], οι διαχειριστές υπέβαλαν επείγουσα αίτηση στο δικαστήριο για οδηγίες σύμφωνα με την παράγραφο 63, πίνακας B1 σε σχέση με πώληση κάτω της λογιστικής αξίας των ρωσικών θυγατρικών και περιουσιακών στοιχείων μιας αγγλικής εταιρείας χαρτοφυλακίου υπό κυρώσεις σε Ρώσο παραγωγό μετάλλων.
- Οι διαχειριστές ανησυχούσαν ότι η πώληση μπορεί να παραβιάζει τις κυρώσεις και ζήτησαν οδηγίες στο δικαστήριο.
- Το δικαστήριο έδωσε στους διαχειριστές την ελευθερία να προχωρήσουν, **αλλά προειδοποίησε ότι η εξουσιοδότηση του δικαστηρίου δεν θα δέσμευε την OFSI καθώς δεν είχε ακούσει τις παρατηρήσεις της.**
- Ως εκ τούτου, οι διαχειριστές **δεν προστατεύονταν από πιθανή ποινική ευθύνη ελλείψει άδειας από τη ρυθμιστική αρχή.**

Re Nostrum Oil and Gas Plc [2022] EWHC 2249 (Ch)

- Η Nostrum Oil & Gas plc («Nostrum») είναι η αγγλική μητρική εταιρεία ενός ομίλου πετρελαίου και φυσικού αερίου (ο «Όμιλος») που δραστηριοποιείται στο Καζακστάν.
- Η μοναδική πηγή εσόδων του Ομίλου ήταν ένα κοίτασμα πετρελαίου και φυσικού αερίου στο Καζακστάν.
- Λόγω της εξάντλησης των δεξαμενών, ο Όμιλος έγινε υπερμόχλευση (over leverage) και χρειάστηκε αναδιάρθρωση.
- Η Nostrum ζήτησε διακανονισμού (το «Σχέδιο») σχετικά με τη Nostrum και ορισμένους από τους πιστωτές της.
- Ωστόσο, καθώς ορισμένοι από τους πιστωτές υπέστησαν κυρώσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο, την ΕΕ, τις ΗΠΑ και το Γκέρνσεϊ, το Δικαστήριο έκρινε ότι ήταν απαραίτητο να ληφθεί υπόψη η θέση τους σε σχέση με τις εν λόγω κυρώσεις, κατά την έκδοση αποφασής.

- Είναι σημαντικό, και σύμφωνα με τον στόχο του καθεστώτος κυρώσεων σε κάθε χώρα, το Σχέδιο απέτρεψε ρητά τη διανομή αντιπαροχής σε τυχόν πιστωτές που υπόκεινται σε κυρώσεις για όσο διάστημα εξακολουθούσαν να υπόκεινται σε κυρώσεις.
- Το Δικαστήριο ήταν πεπεισμένο ότι αυτό δεν έθεσε τους πιστωτές που είχαν επιβληθεί σε πιο μειονεκτική θέση από ό,τι αντιμετώπιζαν ήδη σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς κυρώσεων.
- Το Δικαστήριο έδωσε επίσης βαρύτητα στο γεγονός ότι, ακόμη και αν είχαν επιτραπεί στους πιστωτές που είχαν επιβληθεί κυρώσεις να ψηφίσουν για το Σχέδιο και είχαν όλοι καταψηφίσει το Σχέδιο, θα εξακολουθούσαν να έχουν επιτευχθεί οι απαιτούμενες εκ του νόμου πλειοψηφίες.
- Επιπλέον, παρόλο που δεν μπόρεσαν να ψηφίσουν για το Σχέδιο, οι πιστωτές στους οποίους είχαν επιβληθεί κυρώσεις είχαν υπογράψει μια συμφωνία κλειδώματος πριν από την επιβολή κυρώσεων – κρίθηκε ότι αυτό έδειχνε έντονα ότι οι πιστωτές που είχαν επιβληθεί κυρώσεις δεν θα είχαν αντιρρήσεις για το Σχέδιο.
- Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι το Σχέδιο αντιμετώπισε τους πιστωτές στους οποίους επιβλήθηκαν κυρώσεις με δίκαιο και ορθό τρόπο και ενέκρινε τη διαταγή.

Takeaways

- Η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου δεν χάνεται αυτόματα όταν υφίσταται δυσφορία ή επιβάρυνση λόγω της λειτουργίας καθεστώτων κυρώσεων.
- Η διοίκηση παραμένει ένα βιώσιμο μέσο για τον περιορισμό του κινδύνου δικαστικής διαμάχης.
- Ωστόσο, όπως φαίνεται από πρόσφατες υποθέσεις, ακόμη και με την προστασία των οδηγιών από το δικαστήριο, τα συναλλασσόμενα μέρη παραμένουν εκτεθειμένα στον κίνδυνο δίωξης εάν η εν λόγω συναλλαγή παραβιάζει το ισχύον καθεστώς κυρώσεων

Απώτεροι στόχοι των κυρώσεων και στον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να επιτευχθούν στις πτωχεύσεις.

- Είναι ακόμη πολιτικά ασαφές τι θα επιλυθεί στο μέλλον με τα δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία και αν τα έσοδα από την πώληση των περιουσιακών στοιχείων θα αποδοθούν στους αρχικούς Ρώσους ιδιοκτήτες τους ή θα μεταφερθούν για παράδειγμα για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας.
- αυτά τα πολύπλοκα ζητήματα απαιτούν την εξέταση του πτωχευτικού δικαίου και της ισότητας των πιστωτών.
- Οι εταιρείες στις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις θα πρέπει να περάσουν από κανονικές διαδικασίες πτώχευσης, ενώ τυχόν εναπομείναντα κεφάλαια θα πρέπει να διατεθούν σε μη Ρώσους πιστωτές.
- Εάν τα δεσμευμένα κεφάλαια πρέπει να παραδοθούν σε κάποιο ταμείο ανασυγκρότησης, οι πιστωτές στις διαδικασίες πτώχευσης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τους γενικούς κανονισμούς αφερεγγυότητας

Βήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη

- Η έγκαιρη δέσμευση με ρυθμιστικές αρχές όπως οι ΕΕ, OFSI/OFAC, βασικά ενδιαφερόμενα μέρη και η τράπεζα της εταιρείας είναι ζωτικής σημασίας για τον μετριασμό του κινδύνου.
- Κατανοήστε την εταιρεία και τη δομή της, τα περιουσιακά της στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τη θέση του πιστωτή.
- Μετά το ραντεβού:
- Διατηρήστε ανοιχτό διάλογο με τις ρυθμιστικές αρχές και συμμορφωθείτε με τις σχετικές απαιτήσεις αναφοράς.
- Αποκαταστήστε επαφή με βασικούς προμηθευτές και βασικά ενδιαφερόμενα μέρη για τον μετριασμό τυχόν καθυστερήσεων, καθώς οι κυρώσεις μπορεί να οδηγήσουν σε μια αλυσίδα διασυνδεδεμένων ζητημάτων που προκαλούν απροσδόκητο κόστος και λειτουργική παράλυση.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!